

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3.

Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. november 24-27 : finn szakmai napok budapesten

i ol/gk/ie /p -cz

1975. november 18.

budapest november 24-27 között finn szakmai napokat tartanak, amelyeket finnország legnagyobb exportvállalata, a metex egy sor hazai szervezettel és intézménnyel - köztük a metesz-szepl és a magyar kereskedelmi kamarával - együttműködve készít elő.

már 1972 februárjában volt hasonló közös rendezvény, a budapesti finn műszaki hét. mint annak idején, a mostani találkozóknak is legfontosabb feladatja, hogy megismertesse a magyar szakemberekkel a finn vas- és fémipar, gépipar és más szakterületek műszaki színvonalát, fejlesztési eredményeit, ezzel elősegítse további kapcsolat kiépítését, s feltárja a licencia- és know-how-vásárlások, esetleges magyar-finn kooperációk újabb lehetőségeit. e célokat szolgálják a programban szereplő előadások is. az olyan „hagyományos”, együttműködési területek - mint a papir- és nyomdaipar, vagy az élelmiszer-csomagolás - szakkérdései mellett ezúttal foglalkoznak majd az építőipar, a gépipar, a bányászat, a kohászat témáival, sőt két külön előadás foglalkozik a környezetvédelemmel is. szó lesz a műanyagfóliák hasznosításáról és gyártásáról, a finn szállodák és kórházak villamosszerelési anyagairól, a konténeres szállításról, és az ipari hulladékokból történő fehérjeelőállításról. ilyenformán a finn szakmai napok a hazai szakemberek valóban igen széles körét érdeklő eseménysorozatnak ígérkeznek./mti/

-.-

-1-

bb.2. színházbarátok klubja szegeden

vid/p fm -cz

1975. november 18.

szegeden, a szakszervezetek juhász gyula művelődési központjában megalakult a színházbarátok klubja. szocialista brigádok tagjai, üzemi kulturfelelősök, közönségszervezők vesznek részt a kéthetenként tartandó foglalkozásokon. a klubtagokat megismertetik a színháztörténet legfontosabb állomásaival, a drámairodalom legjelesebb alkotásaival. a színházbarátokkal rendszeresen találkoznak a szegedi nemzeti színház rendezői, művészei, akik a soronlévő előadásokról adnak tájékoztatást. a klubtagok vitákon értékelik a színházban megtekintett produciókat./mti/

-.-

bb.3. tizezren tanulnak a tatabányai szénbányáknál

vid/p fn -cz

1975. november 18.

a tatabányai szénbányáknál még egyetlen esztendőben sem tanultak annyian, mint a most kezdődött oktatási évben. a vállalat 14.000 dolgozója közül több mint tizezren vesznek részt állami oktatásban, párt-, kisz, illetve szakszervezeti tanfolyamokon. bányászok, más szakképzettségű munkások, és alkalmazottak gyarapítják ilyen módon ismereteiket. most szerveztek először - kísérleti jelleggel - külön tanfolyamokat a szocialista brigádvezetők módszertani és kulturális továbbképzésére. ezeken csaknem 400 bányász kap segítséget brigádvezetői munkájához.

a tanuló bányászok fokozottabb segítésére a vállalat egyik művelődési házát több millió forintos költséggel átalakították, ahol most korszerű audio-vizuális berendezésekkel felszerelt oktatási közpöntöt nyitottak./mti/

-.-

bb.4. gyümölcscsel telt hűtőházak

vid/p fm -cz

1975. november 18.

zala megye állami gazdaságaiban és termelőszövetkezeteiben kellő időben, megfelelően érett állapotban sikerült az ideai gyümölcstermést betakarítani. a nyári jégverés ellenére jó minőségű és bőséges volt az ideai alma- és körte-termés zalában. a korábban érő körtefajták termését a szürettel párhuzamosan el is szállították: a zalai körtének nagy keletje volt az európai piacon. a termelőszövetkezeti és állami gazdasági hűtőházakba a téli körte került, amelyet az elmúlt két-három hétben szüreteltek. a zalai gyümölcstárolók megteltek az ideai alma- és körtetermással, amelyet a továbbiakban folyamatosan szállítanak a külföldi megrendelőknek és a hazai kereskedelemnek. csupán a nagykanizsai állami gazdaság hűtőházában több mint ezer vagon téli almát és körtét tárolnak. a megyében kialakult hűtőház-hálózat lehetővé teszi, hogy egész télen - szinte az új termésig - legyen friss gyümölcs./mti/

-.-

-2-

bb.5. az első magyar planetárium - természettudományi studiót rendeznek be a mecsek lejtőjén

vid/p fm -cz

1975. november 18.

pécs felett, a mecsek egyik kiemelkedő pontján, elkészült a tit természettudományi studiójának modern vonalú épülettömbje. a hófehér falu épület - toronyszerű kiképzésével, csillogó fémkupolájával, lépcsőzetesen elhelyezkedő teraszaival - érdekes, jellegzetes látványa a városra tekintő mecsek-oldalnak. az új intézmény felszerelése, berendezése ezekben a hetekben történik és a terv szerint karácsonykor nyitja meg kapuit az érdeklődők előtt. ez lesz a tudományos ismeretterjesztő társulat „karácsonyi ajándéka”, a mecsek-aljai városnak, illetve mindazoknak, akik pécsre látogatnak és felkeresik a természettudományi studiót.

az intézményben kapott helyet az első magyar planetárium. a jeni zeiss művekben gyártott kisplanetárium szemléletesen mutatja be a naprendszer szerkezetét és az égitestek mozgását. a teremben egyszerre ötvenen foglalhatnak helyet. a nyolc méter magas és öt méter átmérőjű kupolára vetítőszerkezet varázsolja a csillagos égboltot, miközben beethoven muzsikája szól és időnként magyarul hangzik el. az obszervatóriumban helyezték el a csillagászati megfigyeléseket szolgáló, 40 centiméter átmérőjű newton-távcsövet, valamint két, nagy felbontó képességű, japán távcsövet. a toronyban lesz a panorámaszoba, ahol periszkóp és vetítő segítségével a nézők elé hozzák pécs városrészletét.

a mecseki természettudományi stúdió fontos szerepet játszik majd a lakosság - elsősorban az ifjúság - természettudományos műveltségének fejlesztésében. két szakaszban valósul meg az intézmény: ez év végén fejeződik be az első ütem és a jövő évben kezdődik a második ütem beruházása. teljes megvalósulása után a stúdió komplex módon mutatja be az érdeklődőknek a természet mikro-és makrovilágának jelenségeit. a tit tudományos intézménye egyúttal pécs új idegenforgalmi látványossága is lesz, az épület teraszáról egyedülálló kilátás nyílik a 2000 éves városra./mti/

-.-

-3-

bb.6. magvető-könyvek a téli könyvvásáron

i ró/s/p hi -cz

1975. november 17.

a 20 éves fennállását ünneplő magvető kiadó színes és gazdag kínálattal készül az idei téli könyvvásárra. az olvasók mintegy 25 új mű megjelenésére számíthatnak, amelyek között regények, verses könyvek és tanulmánykötetek egyaránt szerepelnek.

a regények között érdeklődésre tarthat számot egy fiatal író, balázs józsef első, magyarok című regénye. e második világháborúban játszódó regény mellett ugyancsak ebből az időszakból veszi témáját moldova györgy új regénye is, a szent imre-induló. szabó magda életműsorozata a disznótort és a pilátust kínálja; új kiadás várható szerb antal: a királyné nyaklánca. kodolányi jános: boldog margit és fejes endre: mocorgó című művéből. germanus gyula önéletrajzi írásainak gyűjteménye a kelet varázsa.

a világgönyvtár sorozatát gazdagítja konsztantyinovszkij: te hát vagyok című regénye, és jurij ritheu: mert ez a föld nem kell senki másnak című munkája. ugyancsak e népszerű sorozat új köteteként lát napvilágot roa bastos: embernek fia című regénye, amely a buenos aires-i nemzetközi regénypályázat első díját nyerte el.

sőtér istván novelláit tartalmazza a bakator című kötet, rákosi gergely új novellás könyve a hepiend. megjelennek páskándi géza új színművei, és devecseri életmű-sorozatban odüsszeusz szerelmei címmel a versesdrámák gyűjteménye. keresztury dezső, raffai sarolta és ratkó józsef új verses kötete kerül a boltokba.

figyelemre tarthat számot a téli könyvvásárra megjelenő tanulmánykötetek mindegyike. egy kötetben adják ki lukács györgy két jelentős művét: a regényelméletét és a heidelbergi művészet filozófia és esztétika című tanulmányt. kassák lajostól elsőként közölnek irodalmi tanulmányokat kritikákat a csarvargók, alkotók című kötetben./mti/

bb.7. hazánkban vendégszerepel sonja kehler

i nn/gk/p hi -cz

1975. november 17.

az ndk-dráma ünnepe rendezvénysorozata alkalmából az irodalmi színpad vendégeként hazánkban vendégszerepel sonja kehler, a népszerű szanzonekesnő. a hazájában rendkívül népszerű fiatal előadóművésznő első alkalommal november 24-én találkozik a magyar közönséggel a mikroszkóp színpadon. műsorán betöltött brecht verseire írt dalok, szonok szerepelnek. többek között részleteket énekel a koldusoperából, a happy endből, a kurázsi mamából, a svejkből, a szecsuanai jóemberből, s ezenkívül dessau, eisler, wagner-regény szerzemények hangzanak el tolmácsolásában./mti/

-4-

bb.8. két színnyomású üvegpalackok sajtószentpéterről

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

kétszínnyomású, ugynevezett szitanyomott üvegpalackok gyártását kezdi meg exportra a sajtószentpéteri üvegyár. a gyár ez év közepén mintegy kétmillió forintos költséggel üzembeállított szitanyomó berendezésének, főpróbájaként, 3,5 millió, egyszínnyomású traubisodás üveget készít november végéig, hazai felhasználásra.

a traubisodás üvegek gyártása mellett felkészülnek a két színnyomású, ugynevezett weinbrand-palackok gyártására. a kísérleti gyártás tapasztalatai kedvezőek, és még ebben az évben várhatóan 500 ezer darabot készítenek nszk-beli megrendelésre./mti/

-. -

bb.9. ezerhatszáz hektáros nyárfaerdő devecser környékén

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

a devecseri állami gazdaságban a télen több mint három ezer köbméter cellulóz-nyárfát termelnek ki a fiatal erdőkből. a gazdasághoz tartozó leromlott talaju - növénytermesztésre alkalmatlan - földeken 1965 óta telepítik a gyorsan fejlődő fafajtákat, s ezideig csaknem 1400 hektárt ültettek be. a tavaszig az új telepítésekkel 1600 hektárra nő a devecseri nyárfaerdő területe./mti/

-. -

bb.11. teljes üzem a szegedi paprikafeldolgozóban

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalatnál az ideje több mint kétezer vagonos paprikatermés nagyobb részét megszáritották a földgáz-, illetve olajfűtéses berendezésekben. ugyanakkor teljes üzemmel hozzáláttak a száritott fűszer-növény folyamatos őrléséhez.

/folyt.köv./

- 5 -

bb.11. teljes.....folyt./-a

hiszen a világ minden részében várják a megrendelők új paprikát. igyekeznek kielégíteni a külföldi vásárlók különleges igényeit is, így például a tengerentúlra granulált, vagyis az őrlés után külön művelettel szemcsézett paprikát szállítanak. a hazai inyenceknek olyan őrléményt készítenek, amely kitűnő mi ősege mellett rendkívül,, csipős,, így előnyösen felhasználható halászlé-főzéshez.

a vállalat gyártmányfejlesztési osztályán most a háziasszonyok munkájának egyszerűsítésére előregyártott „pörkölt keverék,, gyártását dolgozták ki. ennek lényege, hogy a megőrölt piros paprikába belekeverik mindazokat a más fűszereket, ételízesítőket is, amelyek például a sertéspörkölt elkészítéséhez szükségesek./mti/

-. -

bb.10. külső hatások okozzák a kedvezőtlen jelenségeket a keszthelyi öbölben

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

a balatoni nyíltvízi kutatásokat sokszáz minta laboratóriumi vizsgálata, beható elemzés követi a téli hónapokban. a munka hosszú időt igényel, de a tapasztalatok egy részét már összegezték.

a kutatók szerint a balaton keszthelyi öblében újabb kedvezőtlen jelenségek tapasztalhatók. a káros folyamatok meggyorsulását, az élővíz pusztulásának szembevető jelenségeit három-négy esztendeje észlelik az öbölben, s tapasztaltak már vízvirágzást is. a kék algáknak újabb, itt még ismeretlen változatát fedezték fel.

az algák tulburjánzása okainak vizsgálatánál megállapították, hogy a növényeket tápláló anyagok nagy mennyiségben kerülnek a tóba. különösen jelentős szerepet játszik a foszfor. a hidrobiológusok megállapították, hogy az algák enzimszereik segítségével azokat a kondenzált foszfátokat is értékesítik, amelyeket a magasabbrendű növények képtelenek felhasználni.

/folyt.köv./

- 6 -

bb.10./ külső.....folyt./-a

a befolyó vizekkel tóba kerülő tápanyagok sok helyen a békalencse gyors és tömeges elszaporodását segítették elő. a békalencse, amely a kutatók szerint 1960-ban még botanikai ritkaság volt, jó tenyészhelyre talált a tavat tápláló ki-sebb patakokban, öblökben. ez a szennyvizeket jól hasznosító növény a tóban gyorsan fejlődik, ami a túltápláltság jele.

a káros jelenségek láttán a kutatók újból felhívták a figyelmet a külső környezeti hatások veszélyeire, azok megszüntetésére./mti/

-. -

bb.12. akácfából - stilbutor

i/ké/ie/a/-cz

1975. november 18.

a faipari kutató intézet sikeres - az üzemi gyakorlatban már bevezetett - kísérleteire alapozva a bútoripar nagyobb mértékben kívánja felhasználni a hazai lombos fák közül az akácot.

hosszabb ideje keresnek olyan eljárásokat, amelyek alapján a drága és viszonylag kevés fenyőt akáccal helyettesíthetik. az akác alkalmazását eddig rövid méretei és túlzottan világos sárga színe miatt mellőzte a bútoripar. a hagyományos eljárással akácból készített bútorok tónusa rideg és barátságatlan. az új technológiai eljárás szerint a faanyagot 7-8 atmoszféra nyomás alatt gőzölik és különböző vegyszerekkel kezelik. ennek időtartamától függően az akácfa felveszi a barna szín egyre változatosabb árnyalatait. az új eljárást kipróbálták a gyakorlatban is, és a szakemberek nagy tetszéssel fogadták. a dió-és fenyőfát helyettesítő akácból igen szép hajlított stilbutor-alkatrészeket lehet előállítani - nagyobb méretű alváz és a keretszerkezet továbbra is tölgyből és bükkből készül.

az új technológia lehetővé teszi, hogy a jövőben az építőipari tartószerkezetekhez is nagyobb arányban használják az előnyös tulajdonságú akácot. a kísérletek tapasztalatai kedvezőek, az ily módon épült istállók és növényházak igen jól beváltak.

a kutató intézetben olyan további eljárásokon dolgoznak, amelyek alkalmazásával a későbbi években az akác teljes értékűen pótolhatja majd a most használt lombos fákat./mti/

-. -
- 7 -

felhasználható: 9.00 órától!

bb.13. négyezernyolcszáz új lakás a xvii. kerületben - tanács-
ülés a peremvárosrészben

t/-don/gg/hi/a/-cz

1975. november 18.

nagy fontosságú témát tárgyalt kedden a főváros xvii. kerületének tanácsa: a városrész ötödik öt éves tervének irányelveit vitatták meg, amelyet néhány hónap múlva végleges döntésre ismét a plénum elé terjesztenek.

az újabb öt éves tanácsi program dinamikus fejlődést ígér a kerületnek. a művelődésügyi ágazatban például kiemelt feladatként szerepel az általános iskolák fejlesztése. a tantszemleket ugyanis kevés, az osztályok zsúfoltak. a helyzetet valamelyest javít majd a megépülő két új iskola, illetve a meglévő oktatási intézmények bővítése. az óvodai helyek számának növelését szintén fontos feladatként hangsúlyozták az ülésen. a következő tervciklusban két, összesen 200 személyes gyermekintézményt emelnek. a heltai térségi óvoda munkálataihoz már hozzászólattak. a kerületi lakótelep építkezéséhez kapcsolódóan további 350 óvodai hellyel bővül a hálózat. a bölcsődei helyek számát összesen 400-zal növelik. a kerület járóbeteg ellátásának javítására a centrumban és két alközpontban szakosított körzeti orvosi rendelőt hoznak létre.

a közmű-és kommunális ágazat fejlesztésére hasonlóképpen nagy gondot fordítanak. a tervek szerint 1980-ig befejezik a vízhálózat bővítését, ehhez körülbelül 60 kilométer hosszú vezetékkel kell építeni. korszerűsítik a kerület csatornahálózatát, várhatóan a tervidőszak elejére a kerület teljes hosszában elkészül a fő gerincvezeték. a hálózat-építést később a heltai térségig, majd a micsurin ut-diadal uti központig folytatják. a helyi közlekedés fejlesztésére közúti felüljáró létesítését indítványozzák a rákosligeti vasútállomásnál. javasolták a rákoshegyről induló szolnok-ujszászi vasútvonal nyugati oldalán elhelyezkedő, gyűjtőút, kiépítését is, hogy a környékbeli lakosok, sorompómentesen, közlekedhessenek. az útvonalak közül szilárd burkolatot kap az 513. utca, a diadal, az újtelepi, az ujlak és a gyökér utca.

/folyt.köv./

- 8 -

bb.13./négyezernyolcszáz.....folyt./-a

a tanácsülésen nagy figyelmet szenteltek a kerületi lakásépítkezéseknek. a peremvárosrész arculatának formálásában - mint hangsúlyozták - igen jelentős a centrum építése. az ötödik öt éves tervidőszakban a célcsoportos, a munkáslakás, az otp társasház és a magánérős/családirányú építkezésben összesen mintegy 4800 új otthont emelnek. az elképzelések szerint a kerületi városközpont folytatásában, a pesti ut mindkét oldalán - a bakancsos utca és a napkelet utca között - csaknem 2400 lakást tudnak tető alá hozni. a célcsoportos beruházás-ként megvalósuló otthonokat középmagas házakban alakítanak ki. a kerületben jól indult a munkáslakás építési akció, ezért a kezdeményezést tovább folytatják. mintegy ötszáz lakás telepíthető a cinkotai ut északi oldalán, ahol az egyesült vegyerművek és a hungarocamion kíván építkezni. mintegy 1400 lakásos otp társasház-telep kialakítására van lehetőség a pesti ut északi oldala és a rákospaták közötti területen. a következő öt esztendőben magánérősből várhatóan ezer lakás épül majd fel.

/mti/

-.-

- 9 -

bb. 14. miniszteri rendelet a közületi tehergépjárművek jobb kihasználására

i/kf/be/rj ie -cz

1975. november 18.

a közlekedés- és postaügyi miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a közületi tehergépkocsik üres futása csökkentésének, raksúlyuk jobb kihasználásának érdekében. a rendelet a közlekedési vállalatok és a fegyveres testületek járműveit kivéve valamennyi közületi szerv teherautóira, nyergesvontatóira és pótkocsijaira vonatkozik, s lényegében megszigorítja a tehergépjárművek közlekedését.

a rendelkezés szerint ugyanis amennyiben valamelyik közület öt tonnás vagy annál nagyobb teherautót üresen vagy a raksúly felét el nem érő terheléssel kíván közlekedtetni, be kell jelentenie a területileg illetékes menetirányító irodánál, ahonnan a menetlevélre feltüntetendő visszaigazolást, nyilvántartási számot kap - ennek hiányában a gépkocsi nem indítható utnak. a főváros és a megyeszékhelyek közötti fuvaroknál december 1-től, a megyeszékhelyek közötti közlekedésében március 1-től érvényes a bejelentési kötelezettség.

ennek alapján a menetirányító a gépkocsi jobb kihasználása érdekében felkéri az üzemeltetőt, hogy működjék közre valamelyik közlekedési vállalat fuvarozásában, - akár idegen pótkocsi vonatásával is -, vállaljon más közülettől árufuvarozást, vagy a kocsi teljesítményéhez képest kevés árúját vitesse el közlekedési vállalattal vagy más közülettel.

az ilyen idegen fuvar megszervezését, vállalását anyagilag ösztönzi a rendelet. a fuvar létrejöttkor a fuvardíj 5 százaléka a menetirányítót, 85 százaléka a közületet, 3-5 százaléka a gépkocsivezetőt illeti. amennyiben a kocsi jobb kihasználása érdekében a gépkocsivezető maga szerez szállítási feladatot, jutaléka a fuvardíj 5-8 százaléka.

a rendelet a párt és a kormány takarékosági határozatának szellemében, a kpm intézkedési programjának végrehajtása érdekében született. a kpm eddig is egész sor intézkedést vezetett be. a mostani rendelet lehetőséget ad a szállítások racionalizására, a visszafuvarok jobb megszervezésére, az országos teherjármű állomány jobb kihasználására, a közületi gépkocsik bevonására a népgazdaság szállítási feladataiba.

a közlekedési vállalatoknál, elsősorban a volán-nál, már szigorú hatékonysági és takarékosági intézkedések érvényesülnek, de ez korántsem mondható el a közületekről. erre csupán egy példa: megvizsgálták a legforgalmasabb, a 3-as számú uton közlekedő tehergépjárműveket, s megállapították, hogy a közületi teherautók egyharmada üresen közlekedett.

/folyt.köv./

8.30 rj

- 10 -

g²⁰g

bb. 14. / miniszteri... 1. folyt./rj

miután a rendelet hatálya több mint 50 ezer közületi gépkocsira terjed ki, végrehajtása nagyban hozzájárul a közlekedés tartalékainak hasznosításához.

a rendelet egyelőre csak a meghatározott teherautók közlekedésének bejelentését teszi kötelezővé, szállítási kötelezettséget nem ír elő, azt anyagilag ösztönzi. a bejelentést viszont - amelynek igazolására a menetirányító nyilvántartási száma szolgál - életbelépésétől az autófelügyelet megköveteli és szigorúan ellenőrzi. /mti/

-.-

bb. 15. társadalombiztosítási fogadónapok vas megyében

vid/rj fm -cz

1975. november 18.

vas megye városaiban, nagyközségeiben - a lakosság, a dolgozók igényeit figyelembevéve - új szolgáltatásként társadalombiztosítási fogadónapokat tartanak. a szot társadalombiztosítási főigazgatósága vas megyei igazgatóságának vezető munkatársai havonta egy-egy alkalommal, előre meghirdetett fogadónapon felkeresik a helységeket, s tanácsokat, konkrét segítséget adnak a társadalombiztosítási ügyekben hozzájuk fordulóknak.

a megyében eddig tíz településen tették rendszeressé a sok ember számára hasznos fogadónapokat, s ha igénylik, a megye további községeiben is meghonosítják az új szolgáltatást. /mti/

-.-

bb. 16. ötvenmillió forintos fejlesztés a bhg tatabányai üzemében

vid/fm/rj -cz

1975. november 18.

ötvenmillió forintos beruházás kezdődött a beloianniszi hradás-technikai gyár tatabányai üzemében. elsőként a raktározási gondok enyhítésére, 30 millió forint értékű anyag elhelyezésére alkalmas, 1540 négyzetméter alapterületű raktárat építenek. ezt követően bővítik a gyár gépparkját. a beruházásra szánt milliók kisebb részét költik építkezésre, nagyobb részből új gépeket vásárolnak. a korszerű, termelékeny gépek segítségével 1978-ig kétszeresére, évi 230 millió forintra emelik a termelési értéket. az állami támogatással megvalósuló rekonstrukció befejezése után a jelenleginél lényegesen több kábelformát és jelfogót készítenek tatabányán az új telefonközpontokhoz. /mti/

8.35 rj

- 11 -

g²⁰g

bb 17. pneumatikus répamagkoptató berendezés szanyból

vid/um fm cz

1975. november 18.

a szanyi töváll pneumatikus répamagkoptató berendezést gyárt a sopronhorpácsi répatermesztési kutatóintézet részére. az újfajta gép - amelyet az országban egyedül a szanyi töváll készít - lemállik róluk a pararéteg, amely a különböző élősdiéknek ad ottont. a kezelés jelentősége abban rejlik, hogy a lekoptatott magvakból egyelés nélkül természetesen a répa. a másik előny, hogy javul a répakoptató géppel kezelt magvak csiraképesége.

a 200 ezer forint értékű géphez porelszívó berendezés is tartozik. ez összegyűjti a koptatás révén keletkezett répamagport, amelyet gyógyszerkészítésre használnak. /mti/

-. -

bb 18. hét állami gazdaság összefogása a szőlőoltványelőkészítés fejlesztésére

vid/um fm cz

1975. november 18.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium, valamint az állami gazdaságok központja a szőlőoltványelőkészítés bázisgazdaságává jelölte ki a badacsonyi állami gazdaságot, amely hat állami gazdasággal társasági együttműködés formájában fejleszti a szőlőoltványtermesztést. a kooperációban résztvevő jászszági, felsőbagódi, móri, soproni, gyöngyösdomoszlói, balatonboglári és badacsonyi állami gazdaság új anyatelepeket és hajtató házakat hoz létre. a közös beruházás értéke meghaladja a 23-24 millió forintot. az első 40 hektáros anyatelep kialakítását a badacsonyi állami gazdaság területén már megkezdték.

az együttműködés eredményeként a tervek szerint 1980-ban már 5.4 millió alanyt oltanak be a megfelelőbb fajtákkal. /mti/

-. -

bb 19. kiváló eredményt értek el a szocialista brigádok az ajkai timföldgyárban

vid/um fm cz

1975. november 18.

az ajkai timföldgyár és alukohónál összesítették a szocialista brigádok tevékenységének legújabb eredményeit. megállapították, hogy vállalásaik - főleg az anyagtakarékosságban elért eredményeik - nyomán a tervezettnél 26 millió forinttal lesz több a vállalat nyeresége.

/folyt.köv./

- 12 -

8.45/um

925g

bb 19. /kiváló eredményt ...folyt./um

különösen az importanyagok megtakarításában jeleskedtek a szocialista brigádok, ugyanakkor nagy részt vállaltak a gyár rendbentartásában, az egyes gyárrészek rendkívüli munkáiban is. a szocialista brigádok az év elején vállalt 26 ezer óra társadalmi munkával szemben eddig már több mint 30 000 órát teljesítették. segítő kezük elért a gyárkapukon kívülre is; 5000 óra munkával segítették például az új városi park létrehozását. /mti/

-. -

bb 20. a tervezettnél több lakást adnak át a negyedik ötéves tervben oroszlányon, az ország legfiatalabb bányászvárosában

vid/um fm cz

1975. november 18.

az oroszlányi tanács számba vette, hogyan teljesülnek a negyedik ötéves terv városfejlesztési beruházásai. az előirányzott 354 millió forinttal szemben várhatóan 435 millió forintot használnak fel, és ebből a lakásépítésre fordított összeg a tervezett 295 millió helyett 322 millió. emellett jelentős a magánérs, illetve otp-társasházépítés. sikerült tehát az elképzeléseknek megfelelően a „lakásközpontuság, -ot érvényesíteni. oroszlányon, az ország legfiatalabb bányászvárosában ugyanis a lakosság mintegy 96 százaléka bérből és fizetésből él, többségük bányász, illetve munkás. nagy gondot fordítanak tehát arra, hogy minél előbb megoldják a munkáscsaládok, a gyermeküket egyedül nevelő szülők és a nagycsaládok lakásgondjait. eredetileg 1158 új lakás átadásával számoltak, ezzel szemben az év végéig 1340 -be költözhetnek be a lakók. a lakások zöme - mintegy ezer - távfűtéses, de jól felszereltek a családi házak is.

a gyors ütemű lakásépítkezéshez kapcsolódva, jelentősen fejlődtek a gyermekintézmények. az egyik 75 személyre tervezett óvodát 250 gyermek számára építették, egy másikat pedig bővítettek. így az óvodáskorúak csaknem 60 százalékát tudják felvenni. ez a legjobb arány a megye kiemelt városai között. bár nyolc tanteremmel gazdagodott a józsef attila iskola - és ezzel 51-re emelkedett a városban az osztálytermek száma - e téren még mindig kedvezőtlen a helyzet. megyei viszonylatban itt jut a legtöbb gyerek egy-egy tanteremre. a városi sportcsarnok megnyitásával viszont kedvezően javultak a testnevelés feltételei. a tervezettnél lényegesen gyorsabban fejlődött a múlt évben átadott káptalanfüredi úttörőtábor.

/folyt.köv./

- 13 -

8.50/um

930g

bb 20./a tervezettnél ...folyt./um

ebben a tervszakaszban nyitották meg az új művelődési központot, amely a munkásművelődés bázisává vált. fejlődtek az egészségügyi létesítmények is. korszerűsítették a szülőotthont, új felépítést, valamint gyermek körzeti rendelőt nyitottak és növekedett a bölcsődei helyek száma is. /mti/

-.-

bb 21. a magyar szakszervezetek kongresszusainak krónikája

i sl/gg um ie cz

1975. november 18.

a magyar szakszervezetek közelgő xxiii. kongresszusa alkalmából áttekintést adunk a szakszervezeti kongresszusok krónikájából

a magyar szakszervezetek eddig valójában nem 22, hanem ennél több kongresszust tartottak. a felszabadulás előtt ugyanis a rendkívüli kongresszusokat nem számozták, erre utólag, az 1948. évi kongresszusra készülve, becslések alapján került sor.

a megalakulás

az 1880-as évek végére kialakultak Magyarországon a szocialista szakszervezeti mozgalom keretei, sőt a szociáldemokrata párt vezetőségének tagjaiból és a szakegyletek küldötteiből 1891-ben a szakszervezeti tanács is megalakult, amely azonban csak 1898-ban kezdte meg érdemi munkáját. így került sor az i. kongresszusra, amely 1899. május 21-22-én özvegy rodi jánosné alsóerdősor utca 24. szám alatti vendéglőjében tartotta tanácskozását. a tagságot 109 küldött képviselte. a küldöttek a szakegyleti szervezkedésről, a szaksajtóról, a munkaközvetítésről, sztrájk-ügyekről és az egyesülési szabadságról tárgyaltak. a határozat szükségesnek tartotta a szakegyletek működésének kiterjesztését az egész országra.

/folyt.köv./

- 14-

9.00/um

g3^rg

bb 21. /a magyar ...1.folyt./um

az ipartörvény revíziójáért

már az alakuló kongresszus is, majd a ii. /1901. december 25-27-1/, iii. /1904. december 25-26-1/ és az 1908. október 4-6. között megrendezett rendkívüli kongresszus követelte a kormánytól az 1884. évi ipartörvény revízióját. először a maximális napi 10, majd a 8 órás munkaidő bevezetését, a pinceműhelyek megszüntetését, a fiatalok fokozott védelmét. indítványozták, hogy vezessék be a munkaviszony főbb kérdéseinek kollektív szerződészerű testületi szabályozását, testületileg állapodjanak meg a minimális munkabérekben. a ii. kongresszus követelte az ugynevezett truck-rendszernek, vagyis annak a módszernek a megtiltását, hogy a dolgozók bérük részét pénz helyett utalvány formájában kapták, amit csak a gyár boltjaiban válthattak be. a iii. kongresszuson az ugynevezett sztrájk-szabályzatot is elfogadták, amely kimondta, hogy a sztrájkjog gyakorlásának a megfelelő szervezkedés az előfeltétele.

a iv. kongresszuson /1908. január 5-7./ több felszólaló rámutatott, hogy fel kell lépni az olyan törekvések ellen, amelyek a szakszervezet és a párt /szociáldemokrata párt/ elkülönítését szorgalmazzák. határozatban követelték továbbá az egyesülési és gyülekezési jogot, indítványt fogadtak el az alkoholelleses küzdelemről.

harc a munkanélküliség ellen

az v. kongresszus /1911. augusztus 13-15./ fő témája a munkanélküliség volt, amely a kongresszus megállapítása szerint csak a magántulajdon alapján álló társadalmi rend megdöntésével szüntethető meg. rámutattak, hogy addig is harcolni kell a munkanélküliség és annak következményei ellen, mindenekelőtt a munkaközvetítés rendezésével és a munkanélküliek intézményes támogatásával. a következő időszakban a munkanélküliség olyan nagy méreteket öltött, hogy 1913. december 14-re rendkívüli kongresszust hívtak össze. felszólították az államot, hogy a hadiköltségek növekedése helyett közmunkákat biztosítson a dolgozóknak.

az újabb kongresszus 1914-ben lett volna időszzerű, azt azonban a világháború kitörése miatt elhalasztották. a vi. kongresszusra 1917. augusztus 19-20-án került sor. sokan bírálták a szakszervezeti tanácsot, hogy nem foglalkozik eléggé a hadiüzemekbe vezényelt szakmunkások problémáival. a háború közeli befejezésével számolva felhívták a figyelmet a leszerelő katonák foglalkoztatásának megszervezésére, a rokkantak megélhetésének biztosítására.

/folyt.köv./

- 15 -

9.05/um

gko^g

bb 21./ a magyar ...2.folyt./um

1918. május 25-26-ra ismét rendkívüli kongresszust hívtak össze, ahol indítványozták: a békekonzferenciákon a munkásság képviselői is vegyenek részt, hogy a békeszerződésben legalább minimálisan biztosítsák a munkások védelmét és jogait. javasolták, hogy a magyar országgyűlés iktassa törvénybe a dolgozók egyesülési és gyülekezési jogát.

a fasizmus évei

a tanácsköztársaság megdöntése a szakszervezetek számára is nagy megrázkódtatásokkal járt. több szakszervezetet feloszlattak, a megmaradtak működését pedig erősen korlátozták a rendőri és közigazgatási szervek. a munkásosztály azonban nem hagyta eltiporni magát. ezt mutatja az 1920. október 24-i országos értekezlet és az 1921. december 4-i rendkívüli kongresszus is. ha nagy eredményeket nem is értek el, de életjelt adott magáról az ájulásból magára ébredő mozgalom. az 1920-as értekezlet megállapította: Magyarország munkássága soha olyan nyomorban nem volt, mint akkor. követelték, hogy a kormány gondoskodjék megfelelő munkakalkulációról, akadályozza meg, hogy a gyárak, nyersanyaghiányra hivatkozva szüneteltessék munkájukat. követelték a politikai okokból bebörtönzöttek számára az amnesztiát, továbbá a cenzura eltörlését.

az 1921. évi rendkívüli kongresszuson köszönetet mondtak a világ szervezett munkásságának, a szakmák nemzetközi titkárságának, a nemzetközi szakszervezeti szövetségnek a proletárszolidaritásért, amellyel a magyar munkások és alkalmazottak küzdelmét támogatták a súlyos megpróbáltatások idején. a vii. kongresszus /1923. március 25-27./ utasította a vezetőséget, hogy lépjen sürgősen érintkezésbe a kormánnyal a szervezkedési szabadság haladéktalan helyreállításáért. iktassák törvénybe az életviszonyoknak megfelelő létminimumot, s a megfelelő bérek szavatolására hozzanak létre béregyeztető bizottságokat.

a viii. kongresszus /1926. március 28-29./ ismételten a szociálpolitikai követelések egész sorát fogadta el és küzdött az egyesülési szabadság biztosításáért.

/folyt.köv./

- 16 -

9.10/um

g45g

bb 21. /a magyar ...3.folyt./um

a ix. kongresszuson /1930. március 23-25./ az ipari és mezőgazdasági válság következtében növekvő munkanélküliséggel és nyomorral foglalkoztak. bírálták a szakszervezetek vezetőit, mert keveset tettek a dolgozók szociális helyzetének javításáért, s az intézkedéseket a kormánytól várta a vezetőség. a kongresszuson elhangzott, hogy a „bolsevista propaganda” elleni védekezésre a szaktanács egyes vezetői nagyobb energiát fordítottak, mint a dolgozók jogos követeléseinek érvényesítésére. az egyesülési és gyülekezési joggal kapcsolatos korábbi határozatok eredménytelenségére utal, hogy e tárgyban ismét az 1926. évi kongresszus határozatát fogadták el.

1931. február 8-ára rendkívüli kongresszust hívtak össze az óriási nyomor miatt. az iparban 150.000, a mezőgazdaságban 300.000 volt a munkanélküli. erélyes rendszabályokat követeltek a kormánnytól a banktőkével szemben, amely magas kamattal akadályozta a termelés megindítását. a közmunkák sürgős megkezdésére is felhívták a kormányt. ezenkívül törvényes intézkedéseket kértek a kiltatások ellen. követelték a földbirtokreformot, továbbá az ország átfogó gazdasági tervének kidolgozását.

a német fasizmus hatalomrajutása után, a magyarországi jobboldali erők aktivizálódása idején ült össze az 1935. szeptember 8-9-i rendkívüli kongresszus. az 1935. áprilisi választásokon győzött a gömbösi, totális fasiszta jellegű irányzat, amely az ugynevezett munkáskamarák és a nemzeti munkaközpont létrehozásával fel akarta számolni a szocialista szakszervezeti mozgalmat. a kongresszus tiltakozott a kényszerszervezettség ellen és követelte, hogy törvényhozás útján biztosítsák a szabad egyesülési és gyülekezési jogot.

az 1937. szeptember 26-i rendkívüli kongresszuson megállapították, hogy sikerült megvédeni a szakszervezeteket a gömbösi korrupciós törekvésekkel szemben. továbbra is követelték a teljes egyesülési és szervezkedési szabadságot.

a feszült háborus légkörben, 1939. augusztus 16-án országos értekezletet tartottak a szakszervezetek a fasizmus elleni tiltakozás jegyében. a belügyminiszter a szakszervezetek ellen meg alapozatlan vádakkal vizsgálatot rendelt el. ismét erősödtek az ugynevezett munkáskamarák létrehozását sürgető kísérletek, amelyek azonban - mint fasiszta szervezeteket - a szervezett munkásság továbbra is elutasított, s azokat más munkásrétegek sem támogatták.

/folyt.köv./

- 17 -

9.15/um

g50g

bb 21. /a magyar4.folyt./um

a második világháború idején az 1942. március 19-i rendkívüli kongresszus megállapította, hogy nyersanyaghiány és termelési korlátozások miatt egész sor iparágban munkanélküliség tapasztalható, a béreket rögzítették, ugyanakkor az árak állandóan emelkedtek. 1941-42-ben a kommunisták a baloldali munkásokkal együtt bérmozgalmakat szerveztek, ezt szervezeteit és nem szervezett dolgozók egyaránt nagy rokonszenvvel támogatták.

mintegy két héttel a kongresszus után - egy jóval a háború előtt kidolgozott terv alapján - zömmel szakszervezeti funkcionáriusokból összeállították a hírhedt 401-es és 402-es különleges munkásszázadot és ezeket kivitték a frontra, azzal a nem is titkolt szándékkal, hogy megsemmisítsék őket.

az első szabad közgyűlés

a felszabadulás után a magyar szakszervezetek első szabad közgyűlését 1945. december 2-án tartották. a felszabadulás óta elért nagy jelentőségű eredményeket tekintették át: a teljes szervezkedési szabadságot, a kollektív szerződések rendszerét, a szakszervezeti munkaközvetítést, a társadalombiztosítás teljes önkormányzatát és a szakszervezetek felügyelete alá helyezését, a női és a férfi munka egyenjogúsítását, a tanoncok 28 napos fizetéses szabadságát. összegezték a követeléseket is: a mozgó bérskála bevezetését, az üzemi ellátás rendszerének gyors kiépítését, a vásárlóképes pénz megteremtését, új adórendszer bevezetését, az állami kiadások csökkentését, a szén- és bauxitbányák, a villamos-erőtelepek, mezőgazdasági gépgyárak, az ezernél több munkást foglalkoztató üzemek, a bankok államosítását, a malmok községecsítését, a munkaközvetítés kiterjesztését az értelmiségiekre, a rokkant- és öregségi járadékot, a táppénz-segélyek rendezését, a művelődés fokozására népfőiskola és műszaki akadémia felállítását, a teljes szakszervezeti alkotmány haladéktalan életbe léptetését.

a szocializmus gazdasági alapjainak megteremtéséért

a xvii. kongresszus /1948. október 17-20./ határozatában kiemeli: a szakszervezetek fontos gazdaságpolitikai és politikai feladata elősegíteni a szocializmus gazdasági alapjainak megteremtését, a termelés felé fordítani a szakszervezeteket, a munkássztrájk érdekeit védeni összhangban az állami érdekekkel, továbbá harcolni a reakció minden válfaja ellen. fontos feladat a munkássztrájk a nemzetközi proletár szolidaritás szellemében nevelni, megszilárdítani a szakszervezeti világmozgalmak egységét.

/folyt.köv./

9.25/um

10⁰⁰g

- 18 -

bb 21./ a magyar ...5.folyt./um

a xviii. kongresszus /1953. február 27. - március 1./ határozatában utal arra, hogy a szakszervezetek irányítsák a tömegek termelési aktivitását, kiküszöbölve a munkaverseny bürokratikus kinövéseit. a szakszervezetek fordítsanak nagyobb gondot a termelésbe bekerülő új dolgozók nevelésére, törekedjenek az ártalmas káderhullámlás megszüntetésére, fejlesszék tovább - a szocialista ipar tagozódásához igazodva - az iparági szervezkedés rendszerét.

a xix. kongresszuson /1958. február 28. - március 2./ napirendre került a szakszervezetek szocialista jellegének erősítése, tömegkapcsolatainak javítása, a funkciók gyakorlásában az egyoldalúság megszüntetése. alapvető feladatként jelölték meg az üzemi demokrácia fejlesztését, a műszaki fejlesztéssel és a minőségjavítással a termelékenység növelését, az anyagi ösztönzés helyes alkalmazását. a kongresszus felhívta a szakszervezeteket, hogy a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítására dolgozzanak ki részletes tervet. fokozzák a politikai, ideológiai tevékenységet a burzsoá nézetek, a revizionizmus, a sovinizmus és a dogmatizmus elleni harcban. járuljanak hozzá az értelmiség nagyobb társadalmi megbecsüléséhez.

a xx. kongresszus /1963. május 9-12./ a legfontosabb feladatok között emeli a dolgozók mozgósítását a kiemelt iparágak és a mezőgazdasági termelés föllendítésére, az anyagi ösztönzés további fejlesztését, az üzemi demokrácia szélesítését. a kongresszus a szocialista munkaverseny szervezésének alapjául a rendszeres nevelő-felvilágosító munkát, az egyéni kezdeményezést tette. itt már szorgalmazták az egyeséges társadalombiztosítási rendszer megteremtését is.

a szakszervezetek a fejlett szocialista társadalom építéséért

a xxi. kongresszus /1967. május 3-6./ már abban az időszakban ült össze, amikor a szocializmus alapjainak lerakása befejeződött. a szakszervezeti feladatok közül kiemelte a kongresszus a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását, az érdekvédelmi tevékenység fejlesztését, a szakszervezetek megnövekedett szerepét és felelősségét a munkáshatalom védelmében és erősítésében, a népgazdaság fejlesztésében. a kongresszus kimondotta, hogy a szakszervezeti mozgalom egységes irányítása mellett szükséges az iparági szakszervezetek önállóságának növelése, a vállalati, üzemi munka színvonalának további javítása.

/folyt.köv./

9.30/um

10⁰⁰g

- 19 -

bb 24. /befejeződött ...folyt./um

a felduzzasztott csatornán ezuttal usztatták le a balatonfüredi hajógyárba libiai megrendelésre készült újabb öt komphajót. Leusztatták a dunára és elindították rendeltetési helyére a csehszlovákiai megrendelésre balatonfüreden készült kavicskotró hajót. visszatért a dunára a balatonon megjavított ózd nevű vontatóhajó is. a dunáról a bkv két hajóját usztatták a balatonra és visszatértek a tóra az usztatásnál segédkező vontatók is.

a siót - a hajózási program befejezése után - továbbra is nyitva tartják. a balaton vízszintje még magas, bár némileg csökkent a másodpercenként 52 köbméteres maximális vízeresztés hatására. a vízszintsüllyesztést mérsékeli az utóbbi napok tartós esése, ezért előfordulhat, hogy meg kell hosszabbítani a zsilipek eredetileg tervezett nyitvatartási idejét. /mti/

bb 25. országos filmszakmai munkavédelmi tanácskozás nyiregyházán
vid/um kz hgy 1975. november 18.

kedden nyiregyházán megnyílt az ötödik országos filmszakmai munkavédelmi tanácskozás. harmincegy filmgyártási, forgalmazási, közvetítési vállalat 20 ezer dolgozójának képviselőjében mintegy 130 vezető beosztású szakember értékeli a filmszakma munkavédelmi helyzetét, s vitatja meg a jövő évi és az ötödik ötéves tervidőszak főbb szociálpolitikai, műszaki, munkavédelmi célkitűzéseit. az értekezlet feladata a már kialakult jó módszerek elterjesztése, a tapasztalatok kicserélése.

a konferencia keddi megnyitóján megemlékeztek a munkavédelmi szervezet fennállásának 25. évfordulójáról, majd előadás hangzott el a filmszakma munkavédelmi helyzetéről, a további feladatokról, a munkahelyek, üzemek, mozik korszerűsítéséről, a szabolcs-szatmár megyei moziüzemi vállalat tevékenységéről.

az előadások után a nyiregyházi krudy moziban munkavédelmi kiállítás nyílt.

az országos tanácskozás szerdán fejeződik be. /mti/

--

- 22 -

13⁰⁰g

bb 26. ifjumunkások olvasótábora felsőtárkányban

vid/um kz hgy

1975. november 18.

felsőtárkányban kedden megnyitották a heves megyei ifjumunkások olvasótáborát. a 10 napos találkozóban a bükk festői környezetében elhelyezkedő háman kató kisz-vezetőképző tábor adott otthont. a megnyitón farkas sándor, a szakszervezetek heves megyei tanácsának titkára méltatta az ifjumunkás olvasótábor jelentőségét.

a tábor alapvető célja az olvasás népszerűsítése, a fiatalok érdeklődésének fölkelítése, a szak- és a népirodalmi művek iránt. a szakmunkás fiatalok előadásokat hallgatnak, klubfoglalkozásokon, ankétokon vesznek részt és megismerkednek eger kulturális intézményeivel. /mti/

--

bb 27. budapestre érkezett az nszep pártmunkás-küldöttsége

gk/zs/pg hgy

1975. november 18.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására kedden budapestre érkezett a német szocialista egységpárt központi bizottságának pártmunkásküldöttsége manfred feistnek, az nszep kb póttagjának, a kb osztályvezetőjének vezetésével.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren grósz károly, a kb osztályvezetője fogadta. jelen volt gerhard reinert, az ndk budapesti nagykövete. /mti/

--

bb. 28. ötven éves az országos közegészségügyi intézet

t tf/gk um zs hgy

1975. november 18.

pontosan fél évszázada, 1925. november 18-án hirdették ki azt a törvénycíkket, amelynek értelmében létrehozták az országos közegészségügyi intézetet. feladatkörét így jelölték meg: irányítsa elsősorban a fertőző betegségek elleni védekezést, támogassa a közegészségügyi hatóságok munkáját és működjék közre a tisztiorvosi kar megfelelő kiképzésében. az intézet létrehozása teremtette meg a feltételeket ahhoz, hogy az addig főleg rendészeti módszerekkel és alacsony hatásfokkal működő hatósági orvosi hálózatot korszerű szakismeretekkel rendelkező szakembergárdává fejlesszék, központilag irányított és országosan szervezett - közegészségügyi-járványügyi szaktevékenységet végző - hálózatot alakítsanak ki.

/folytm.köv./

- 23 -

13.13/um

13³⁰g

bb 28. /ötven éves ...folyt./um

egészségügyünk fontos intézményévé fejlődött az országos közegészségügyi intézet, amelynek fél évszázados jubileuma alkalmából kedden - háromnapos programmal - tudományos ülészek kezdődött. a tanácskozássra meghívták számos külföldi partnerintézet képviselőit. kitüntetések, pályadíjakat, jutalmakat adtak át a tanácskozáson a közegészségügy, a járványügy kiváló szakembereinek. dr. tóth béla főigazgató ismertette ünnepi beszédében az intézet öt évtizedes tevékenységét.

tény, hogy létesítése óta az intézet feladatkörének, tevékenységének tengelyében a fertőző betegségek elleni küzdelem áll. ennek - pontosabban: az eredményes küzdelemnek - az alapja a különféle megbetegedések pontos és korai felismerése, a betegségek bejelentése és az idejekorán kiadott járványügyi, közegészségügyi intézkedések maradéktalan végrehajtása. látható a feladatkörből, hogy a lakosság - jó értelemben vett - öntevékenysége, fegyelmére is számítanak.

időszerű szakmai kérdésekről szóló szekcióülésekkel folytatódott a megnyitó után a jubileumi ülészek. a tanácskozási csoportokban szakmai és tudományos kérdések kerülnek napirendre. ezek részint a kutatásokhoz kapcsolódnak, részint a lakosságot is közvetlenül érintő kérdések. az utóbbi témakörben szóba kerülnek - egyebek között - az urbanizációs ártalmak közül például a levegőszennyeződés, azután a természetes vizek elszennyeződésének problémái, illetőleg a védekezés módszerei. szó lesz a zajártalmak káros hatásairól, megelőzésükről, s foglalkoznak számos ugynevezett humángenetikai témával is. /mti/

-. -

bb 29. a háztáji gazdaságok szerepe változatlanul jelentős - tanácskozás békéscsabán

vid/um ká hgy

1975. november 18.

a körösök vidéke termelőszövetkezeti szövetség kedden békéscsabán a medosz székházában tanácskozást rendezett a szövetséghez tartozó termelőszövetkezetek háztáji bizottságai vezetőinek részvételével. a vitaindító előadást szél. ferenc, a termelőszövetkezetek országos tanácsának titkára tartotta a háztáji gazdálkodás helyzetéről, jövőjéről. elmondia, hogy az árutermeletésben, s az önellátásban a háztáji gazdaságok szerepe változatlanul jelentős. a mezőgazdaság bruttó termelésének mintegy 20 százaléka, a növényi termékek 13,6 százaléka, az állatok, állati termékek 28,6 százaléka származik a háztáji gazdaságokból. a közös gazdaságok fejlesztése mellett a háztáji gazdaságok termelését is fokozni kell.

/folyt.köv./

- 24 -

13.33/um

134^rg

bb 29. /a háztáji ...folyt./um

a referátumot követő vitában a háztáji bizottságok vezetői kérték a tsz-szövetséget, hogy nyújtson az eddigieknél fokozottabb segítséget a háztáji földterületek megműveléséhez, a termékek betakarításához és értékesítéséhez. /mti/

-. -

bb 31. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke november 18-án 13 óráig:

se/pg hgy

1975. november 18.

1. finn szakmai napok
 2. színházbarátok klubja
 3. továbbtanulás
 4. hűtőházak
 5. planetárium
 6. a magvető tervei
 7. vendégszereplés
 8. üvegpalackok
 9. a keszthelyi öböl
 11. paprikafeldolgozás
 12. akácfából stilbutor
 13. xviii. kerületi tanács ülése
 14. miniszteri rendelet
 15. társadalombiztosítási fogadó napok
 16. fejlesztés a bhg tatabányai üzemében
 17. répamagkoptató
 18. szőlőoltvány előállítás
 19. szoc. brigádok az ajkai timföldgyárban
 20. lakásépítés oroszlanon
 21. szakszervezeti kongresszusok
 22. ítélet garázdaságért
 23. pedagógusok tanácskozása
 24. őszi hajósztatás
 25. filmszakmai tanácskozás
 26. olvasótábor
 27. mszep küldöttség
 28. oki jubileuma
 29. háztáji tanácskozás
 30. időjárás
 31. hirjegyzék
- /mti/

-. -

- 25 -

13.30/pg

135^rg

bb 30. időjárásjelentés

um hgy

1975. november 18.

a meteorológiai intézet jelenti november 18-án, kedden
12 órakor:

enyhe, szeles idő

központjaival az égei-tenger, a genuai-öböl és az adriai-tenger északi része felett egy nagy kiterjedésű mediterrán ciklonrendszer alakult ki. keleti oldalán, a földközi-tenger medencéjének középső részéről, a balkán-félszigeten át igen meleg, szubtrópusi származású levegő áramlik közép-európa fölé. hatására a kárpát-medencében és környékén az utolsó 24 órában jelentős felmelegedés történt. sokfelé megerősödött a szél és esik az eső. az említett ciklon nyugati oldalán, az északi-tengeren, franciaországon és apirreneusi-félszigeten keresztül ugyanakkor hideg, sarkvidéki származású levegő érkezik a földközi-tenger nyugati medencéjébe, erős lehülést, záporokat, zivatarokat okozva. várható, hogy a következő 36 órában a ciklon lassu keletre helyeződésével a hideg levegő első hulláma a magasban eléri hazánkat, ezért átmenetileg felszakadozik a felhőzet és a csendes esőket futó esők, záporok, esetleg zivatarok váltják fel. a hőmérséklet alakulásában még nem várható jelentős változás.

hazánkban hétfőn a délkeleti országrészben kissé felszakadozott a felhőzet, de 1 órát meghaladó napsütést sehol sem észleltek. az ország többi részén egész nap borult maradt az ég. a hortobágy kivételével mindenütt esett az eső, főként a nap első felében helyenként havas eső, hó hullott. a hőmérséklet napközben általában 2, 7, a délkeleti országrészben 7, 9 fokig emelkedett. az esti órákban kezdődött el a meleg levegő beáramlása az ország területére, ezért az éjszakai lehülés elmaradt, hajnalban általában melegebb volt ma, mint tegnap napközben. ma délelőtt az alföldön már nem esett az eső, az északi hegyvidék és a dunántul nyugati térségéből azonban még mindig esőket jelentettek. 11 órakor a hőmérséklet általában 10-15, az említett esős helyeken 5-9 fok között változott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 3,1 fok volt, a százéves átlagnál 1,1 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 750 mm, erősen süllyedő.

várható időjárás szerda estig:

időnként felszakadozó felhőzet esőkkel, záporosokkal, egy-két helyen zivattal. többfelé élénk, időnként erős délkeleti, déli, szerdán délnyugatra, nyugatra forduló szél. enyhe idő. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz2-plusz 7, a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán általában 10-15 fok között, nyugaton kevéssel 10 fok alatt várható.

a duna vízállása budapestnél: 116 cm
/mti/

- 26 -

13.40/um

13¹⁰g

bb 32. őszi jelentés a földekről - befejezéshez közeledik a betakarítás

i jf/gk um ie hgy

1975. november 18.

szeptember elején, október közepén és most, november közepén is kapott csapadékot a talaj, de az esőzés csak néhány napig tartott, utána szárazra fordult az idő - mindent egybevetve a mezőgazdászok szerint az utóbbi évek egyik legideálisabb őszi időjárása alakult ki. végre nem kellett küszködniük az elárasztott földeken, illetve a hetekig tartó szárazság sem vetette vissza a fiatal növények kelését. a kedvező időjárást a mezőgazdasági nagyüzemek jól kihasználták, szinte valamennyi őszi munka agrotechnikai időpontját sikerült betartani, nagyobb lemaradás sehol sem mutatkozik.

az őszi gabonát mindenütt elvetették. az országos vetési előirányzatot a gazdaságok november 10-re teljesítették, az azóta elvetett területek egy része már többet; a buza vetési előirányzatot 101 százalékra teljesítette idén a mezőgazdaság. a vetést követő esőzések nyomán a növények időben és szépen kikeltek. a gabonaföldek november közepén kitűnő állapotban vannak, a szakemberek egyöntetű véleménye szerint 1975-ben jól sikerült a jövő évi termés megalapozása.

a vetéstől a gazdaságok a traktorokat a mélyszántásra irányították. a traktorosok most országszerte azon dolgoznak, hogy a mélyszántással a tavasszal földbe kerülő kukorica alá elkészítsék a megfelelő, a vizet jól tartó és kellően fellazított talajt. az elmúlt héten 205 000 hektáron végeztek mélyszántást. a hátralévő hetekben még 1.2 millió hektáron kerül sor szántásra. ahhoz, hogy ezt az előirányzatot teljesítsék, a heti teljesítményt 350-400 ezer hektárra kell fokozni. a most munkába álló traktorok, amelyek egy része a betakarítástól érkezik, megfelelő időjárás esetén boldogul majd ezzel a lényeges munkával.

a betakarítás is zavartalan. a cukorrépa 96 százalékát feldolgozták és mintegy 82 százalékát már át is vették a cukorgyárak. a többit egyelőre a földeken tárolják. számos gazdaság az iparral szerződést kötött, hogy prizmákban tárolják a répát addig, amíg elszállítják a gyárakba. a feldolgozó üzemekbe ugyanis túlságosan nagy mennyiségű cukorrépa érkezett volna egyszerre, ezért kellett a gazdaságoknak fékezniük az átadás tempóját. november közepén azonban ilyenfajta lassításra már nincs szükség, mindenhol teljes erővel dolgoznak a fontos ipari növény betakarításán. úgy tervezik, hogy november 20-ig mindenütt kiszedik a földből a cukorrépagumót. a kukorica törése szintén jó ütemben halad. a termés 95 százalékát takarították be eddig. a gabonaipar 860 000 tonna termés elhelyezésére bértárolási szerződést kötött a gazdaságokkal, az ipar tároló kapacitása ugyanis kevés. a termés minőségével elégedettek, takarmányozásra kiválóan alkalmas kukorica került le a földekről./mti/

--

13.57/um

- 27 -

14¹⁰g

bb 33. a magyar divat intézet sajtótájékoztatója

t ol/tr um ie

1975. november 18.

a divat hazai szakembereinek széles körű nemzetközi tájékozódásra alapozott előrejelzése szerint 1976 tavaszán-nyarán a korszerű ötletekkel gazdagított, de alapjában véve klasszikus stílusú öltözködés lesz az irányadó. a magyar divat intézet keddi, a duna-intercontinental szállóan tartott sajtótájékoztatójának középpontjában az öltözködés izléses összehangolása állt. ennek érdekében a divat minden fontos részletéről kicserélték már az értesítéseket a nagykereskedelemmel, az alapanyaggyártókkal, a konfekcióparral és a méretes szabóságokkal is.

a sajtótájékoztatót szemléltető divatbemutatón felvonultatott mintegy 300 összeállítás arról tanuskodott, hogy jövőre a könnyű, lágyesésű szövetek, s a természetes szálból készült anyagok kerülnek előtérbe, a nyomott mintákat alkalmazzák már a tweed szöveteknél, a bársonynál és a kordbársonynál is. gazdagodik a műbőr választék, egyebek mellett a grabona soft elnevezésű, lágy tapintású, a természetes bőrhez teljesen hasonló termékével.

a divatszínnek: az élénk és a napraforgó sárga, a malachit zöld, a jácintlila, a türkiz- és a poroszkék, valamint a mackóbar-na. az elsőségét megtartó ingruha felsőrésze bővebb, vonala lágyabb lesz, huzott betétek, függőleges rakások vagy piék díszítik. általában karcsu derékkal, igen bő szoknyával, buggyos ujjal - és merész dekoltázzsal készítik a női ruhákat. a szabadidőre többrészes öltözködést ajánlanak, ismét megjelenik, kissé régies, bővülő formával a short-nadrág. a nadrágkosztüm is újból bevonul a divatos öltözékek sorába, a farmernadrág csak hétvégi, de a farmer szoknya és bluzkabátka mindennapos viselet lesz.

a férfi divat színei finomodnak, a zakó lezserebb és rövidebb lesz, előtérbe kerülnek az egyszínű ingek. a gyermekdivatot a könnyedség és derű jellemzi, a kicsinyek ruháit könnyen kezelhető anyagokból készítik.

a női cipők formája elegánsabb lesz, finomított orral, kissé nyújtott 5-8 centiméteres sarokkal és vékonyabb talppal készülnek, a férfi lábbelik is némileg finomodnak.

a bemutatót^a nagyközönség kedden, szerdán és csütörtökön délután 4 és este 7 órai kezdettel tekintheti meg. /mti/

--

- 28 -

14.05/um

14.15 g

bb 34. tüzelőolaj és pb-gáz házhozszállítás -volán megrendelőiroda a soroksári uton

t/kf/zsu/pg ie

1975. november 18.

a volán 1. sz. vállalat a ix. kerületi soroksári ut 38-40. szám alatt rendezte be új, korszerű megrendelő irodáját, amelyet kedden tapolczai kálmán, a volán tröszt vezérigazgatója adott át rendeltetésének.

az iroda háztartási tüzelőolaj, propán-butángáz, és ipari gáz házhozszállítására vesz fel személyes, vagy telefon-megrendeléseket. az igények zavartalan kielégítésére korszerű hírközlési és diszpécser szolgálatot állítottak fel. a főváros különböző területeiről például egyidejűleg 20 telefonon tudnak felvenni megrendelést, amit jelenleg 48 órán belül teljesítenek.

a főváros lakosságának zavartalanabb tüzelőellátása érdekében - az áfor üzemanyagkutak és a tüzép üzletek mellett - a volán 10 éve kapcsolódott be a háztartási fűtőolaj szállításába. azóta megkésztették a hához-szállított mennyiséget, 50 kocsival és 80 rakodómunkással évi egymillió liter tüzelőolajat juttatnak el megrendelőikhez. ezen kívül 35 speciális teherautó és 50 szállítómunkás 3 millió pb gázpalackot visz házhöz a fővárosban. az új iroda üzembeállításával nagyban segítik a volán e fontos szolgáltatásának pontosságát. /mti/

--

bb 38. aranylakodalom törökszentmiklóson

vid/kz/pg hgy

1975. november 18.

aranylakodalomát ünnepelte kedden törökszentmiklóson szikszai józsef tsz-nyugdíjas és felesége, bana zsuzsanna, kerek félév századdal ezelőtt, 1925. november 19-én kötöttek házasságot. a szép családi eseményen jelen voltak az idős házaspár gyermekei, unokái dédunokái, elhozták jókívánságaikat, ajándékaikat a tsz képviselői is. /mti/

--
- 29 -

14.10/pg

14.15 g

bb 37. környezetvédelmi tanácskozás balatonalmádiban

vid-kz/mné-ju hgy

1975. november 18.

a mezőgazdasági üzemek iparszerű termelés-szervezésével, különösképpen a szakosított állattartó telepek létrehozásával növekedtek a környezeti ártalmak lehetőségei is - mutatott rá Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes a kedden balatonalmádiban megrendezett környezetvédelmi tanácskozáson. ez természetesen nem jelenti és nem is jelentheti azt, - hangsúlyozta a továbbiakban a miniszterhelyettes -, hogy a jövőben nem kell ilyen telepeket létrehozni, mert hiszen nélkülözhetetlenek a lakosság ellátása szempontjából. az ország területén jelenleg működő 280 sertés- és 390 szarvasmarhatartó szakosított telep az idén már mintegy 220 000 tonna húst ad közfogyasztásra, s így elsőrendű szerepük van abban, hogy az egy főre jutó sertéshús-fogyasztás hazánkban már 70 kiló körül van. a feladat nem az, hogy korlátozzuk a szakosított telepek terjedését, hanem az, hogy megoldjuk a létükkel jelentkező környezetvédelmi teendőket is. különösen nagy gondot jelent a szakosított állattartó telepeken felhalmozódó trágya és trágyalé elhelyezése és szakszerű felhasználása. ezért nagy jelentőségű az, hogy a keszthelyi agrártudományi egyetem kutatóinak kísérletei szerint a nyugatmagyarországi talajokon még 200 milliméter trágyalé talajra juttatása sem jár a tápanyag kimosás veszélyével, s nem okoz környezeti ártalmat. ez természetesen nem általános recept. a kísérletek szerint talajtípusonként más és más mennyiséget lehet felhasználni. különösen előnyösen használható öntözésre trágyalé a nyárfa-telepeken. a keszthelyi kísérletek szerint évente és hektáronként 16 köbméter fa-tömeg növekedés is elérhető ilyen módon.

a tanácskozáson végül felhívták a figyelmet arra, hogy a régebbi állattartó telepeken sürgősen pótolni kell a hiányzó trágyalé-tároló medencéket és szennyvízelvezető csatornákat. javasolták azt is, hogy a jövőben épülő telepeket már ezekkel együtt tervezzék meg, illetve alakítsák ki. /mti/

-.-

14.15/ju

- 30 -

14¹⁵g

bb 39. városkörnyéki fásítás szolnok megyében

vid/kz-ju hgy

1975. november 18.

a környezetvédelmi feltételek javítása, a lakótelepülések zöldövezetének gazdagítása céljából fásítási program végrehajtását kezdte meg a nagykunsági erdő- és fafeldolgozó gazdaság. szolnokon, a közeljövőben épülő 6200 családnak otthont adó széchenyi lakótelep környékén az ősszel hatvan hektárt ültetnek be tölgyfacsemetékkel, illetve tölgyekkel. az új erdőterület nemcsak a környék levegőjét javítja, hanem pihenő és kiránduló helyül is szolgál. a város déli iparnegyedében, a cukorgyár környékén további 25 hektáros erdőrészt alakítanak ki.

az erdőgazdaság követendő módon, ingyenes csemeteakciókkal is segíti a lakóterületek faállományának növelését. szolnokon 140 ezer forint értékű facsemetét osztottak szét a lakosság között. jászberényben tavasszal kerül sor az ingyenes akcióra. ötvenezer forint értékű tölgy, fenyő és más facsemetét kapnak a telepítendő szándékozók. a pihenő- és tornaerdők számát is gyarapítani kívánják a jövőben, ezért az ősszel 150 hektár új erdőt telepítenek. /mti/

-.-

bb 40. észt tudósok előadó körútja szolnok megyében

vid/kz-ju hgy

1975. november 18.

tallinból - szolnok megye észt testvérvárosából - kedden előadó körútra érkezett a megyébe, v. tarmisto, az észt tudományos akadémia gazdasági intézetének igazgatója és i. sevcuk, az észt mezőgazdasági akadémia tanszékvezető professzora. a vendégek öt napig tartózkodnak a megyében, szolnokon, jászberényben, mezőtúron és karcagon előadásokat tartanak az észt szszk utóbbi 35 évben elért fejlődéséről. /mti/

-.-

14.25/ju

- 31 -

14²⁵g

bb 36. ,, két hét művészet,, a komárom megyei üzemekben

vid/kz/pg hgy

1975. november 18.

az üzemi munkások műveltségének gyarapítására ,, két hét művészet,, címmel gazdag és változatos esemény-sorozatot rendeznek március végéig több komárom megyei üzem munkásszállóiban és kulturális intézményeiben.

az akciót a szakszervezetek megyei tanácsa falusi mintára szervezi meg. korábban ugyanis a községekben indították útjára a kulturális eseménysorozatot, majd a szakmunkásképző intézetekben, most pedig - az ötletes kezdeményezés folytatásaként - a nagyüzemekben is megrendezik. a két hétig tartó akció alatt bemutatják a munkásoknak a megye képzőművészeinek legújabb alkotásait, a tárlatokat maguk a művészek vezetik és ismertetőket tartanak az érdeklődő munkásoknak. találkozóira hívják a szociálista brigádokat, színházi bemutatókat, munkás-művész találkozókat, vitákat, konzultációkat rendeznek.

a több ezer munkást érintő eseménysorozat kedden kezdődött meg az esztergomi labor műszeripari művekben. /mti/

-. -

bb 41. korszerűbb technológiával több háztartási edény a zsolnay porcelángyárból

vid/kz/pg hgy

1975. november 18.

edénygyártó gépsorok érkeztek a pécsi zsolnay porcelángyárba. az automata tányér, csésze és tálkészítő berendezést új csarnokban állítják helyére. a szerelést úgy ütemezték, hogy a jövő év márciusában megindulhasson a termelés.

a zsolnay-gyárban folyamatban lévő rekonstrukció az edénygyártásban is nagy változást eredményez. az emberek, akik eddig mostoha körülmények között, zsufolt és meleg helyen, nehéz fizikai munkát végeztek, egészséges környezetbe kerülnek, ahol korszerű gépek kímélik erejüket. a rekonstrukció további előnyöket is ígér: évente 300 tonnával több háztartási edény készülhet a pécsi porcelángyárban, és a selejt csökkenésével is számolnak. /mti/

- 32 -

14.30/pg

u r g

bb 35. óvodát avattak pakson

vid/um kz hgy

1975. november 18.

új óvodát avattak kedden pakson. a korszerű épület több mint hárommillió forint beruházási keretét a nagyközségben működő üzemek, szövetkezetek, intézmények jelentős értékű társadalmi munkával alaposan megnövelték. az új óvodában mintegy százötven kisgyermeket tudnak elhelyezni. /mti/

-. -

bb 44. szerzői est

tm um zs hgy

1975. november 18.

kósa györgy 60 éves zeneszerzői jubileuma alkalmából szerzői estet rendez a liszt ferenc zeneművészeti főiskola és a fészek művészklub igazgatósága pénteken este 8 órai kezdettel a fészekben. az esten mutatják be első ízben kósa györgy új szerzeményét, a karinthy-kantátát. /mti/

-. -

bb 42. pfsz-küldöttség látogatása

gk um zs hgy

1975. november 18.

a magyar szolidaritási bizottság meghívására november 13-18 között hivatalos látogatást tett hazánkban a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottságának küldöttsége, élén abdo al lattif abu hijllaa-val, a szervezet politikai osztályának helyettes vezetőjével. a palesztinai politikusokat fogadta varga istván, az mszp központi bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője; megbeszéléseket folytattak a vendégek harmati sándorral, a magyar szolidaritási bizottság elnökével és a külügyminisztérium illetékes vezetőivel. a tárgyalásokon részt vett abdul rahim abou jayyab, a pfsz budapesti állandó irodájának vezetője. a küldöttség kedden elutazott hazánkba. a bucsuztatásra a ferihegyi repülőtéren megjelent harmati sándor. /mti/

-. -

- 33 -

14.43/um

15⁰⁰
p

bb 43. megkezdődött az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének vii. kongresszusa

t ró/zsu um zs hgy

1975. november 18.

kedden megkezdődött az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének vii. kongresszusa az édosz székházban. a tanácskozáson - amelyen megjelent sarlós istván az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára is - 200 000 egészségügyi dolgozó képviselőjében 300 küldött, továbbá 150 meghívott vesz részt. dr. babics Antal akadémikus elnöki megnyitója után dr. darabos Pál főtitkár ismertette a központi vezetőség referátumát.

elmondotta, hogy az elmúlt négy és fél évben számos fontos intézkedés született az egészségügyi ellátás, a gyógyítás-megelőzés javítására. az ingyenes orvosi ellátás állampolgári joggá vált, előtérbe került a betegségek megelőzése és a kutatások fejlesztése, valamint a korszerű eljárások alkalmazása. az egészségügyi ellátás színvonalának növekedéséhez, személyi, tárgyi és szervezeti feltételeinek javulásához a szakszervezet tevékenysége is hozzájárult. az egészségügyi dolgozók hivatástudata, áldozatkészsége jellemzi a hétköznapok szakmai és társadalmi munkáját is.

kitért a referátum a munkaerőhelyzet javításának szükségességére, ahol a gyakorlatok során megfelelően foglalkoznak a szaképzés fiatalokkal, ott többen vállalják az ápolónői hivatást. arra kell törekedni, hogy egészségügyi tanulmányainak elvégzése után mindenki a képzettségének megfelelő munkakörben találja meg hivatását.

a szakszervezeti mozgalom egyik fontos teendője: segítse elő hogy az egészségügyi dolgozók a szocialista társadalom megkövetelte felelősséggel, korszerű szakmai felkészültséggel, társadalmunk iránti politikai hűséggel álljanak helyt munkájukban.

befejezésül arról adott számot a referátum, hogy a kongresszust előkészítő csaknem 600 alapszervi, továbbá a 19 megyei és budapesti választás tapasztalatai szerint örvendetesen sokat fejlődött a szakszervezeti mozgalom.

/folyt.köv./

- 34 -

15.03/um

1510

bb 45. gazdag kulturális program nyugat-dunántulon

vid/um kz hgy

1975. november 18.

gazdag kulturális programmal jelentkeznek 1976-ban a nyugat-dunántuli városok - közölték a nyugat-dunántuli intézőbizottság kulturális szakbizottságának keddi kőszegi ülésén. a földrajzilag, idegenforgalmilag egységet képező három megye - győr-sopron, vas és zala - összehangolta műsorait, több közös eseményt tervez, s a közönségszervezésben is együttműködik.

győr a hagyományos „győri nyár” programot újból a komolyzene jegyében állítja össze. javasolták a győri kulturális szakemberek, hogy a szombathelyi, győri, soproni kórusok közös koncertjeihez hasonlóan a nyugat-dunántuli népi együttesek is tűzzenek műsorra együttes fellépéseket. a fertődi zenei tábor gálaestjét jövőre győrről tartják. több zenés tárlatvezetés, helyi művészek hangversenye is szerepel a műsorban. bécs köszönti győrt címmel az osztrák főváros folksoper-je vendégszerepel a vizek városában. áprilisban lesz a kazinczy ferenc szépkiejtési verseny országos döntője, novemberben pedig a radnóti miklós országos felnőtt versmondó verseny. a nemzetközi zenei tábor fertődön június 20 és 30 között nyitja meg kapuját. haydn kurzust is indítanak a műemlékkastélyban.

a június-júliusi soproni ünnepi napok egyik fő színhelye ismét a fertőrákosi barlangszínház: négy-öt operaelőadást terveznek ide. hangversenyek, kiállítások, térzenék, szüreti programok, kóruspódium található a soproni műsorban. a szigetközi napok folklor és helytörténeti jellegűek. pannonhalmán a hagyományos orgonakonzerteket karácsonyival egészítik ki.

a jövőre 15. évébe lépő savaria napok tavaszi és nyári programokból állnak. az olyan hagyományos rendezvények mellett, mint a savaria nemzetközi táncverseny, az iseumi zenei estek, a nyári egyetem, jövőre tv-gyermekfilmszemlére, a 25 éves zsennyei művésztelep jubileumi kiállítására, fal- és tértextil biennáléra kerül sor. berzsenyi daniel születésének 200. évfordulóját somogy megyével közösen ünneplik meg. kőszeg téli uttoró olimpiát rendez. várkoncertekre invitál körmend, a sághegyi kráterhangversenyre celledömlök.

a zalai programok gerincét a táj gazdag népművészete, néphagyománya adja. néprajzi kiállítás, szabadegyetem, mura-menti délszláv napok, a zalaegerszegi skanzenben népművészek, együttesek bemutatója várja a vendégeket. az egervári műemlék kastélyban művésztelep nyílik. ismét megrendezik itt az „egervári esték”-et. göcseji falusi vendéglátását - ami falusi üdülés magánháznál - népi együttesek bemutatójával, népszokás felelevenítésével színesítik. /mti/

15.13/um

- 35 -

1510

bb 46. ülést tartott az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága

t pr/gk um zs hgy

1975. november 18.

fehér péter, az mti parlamenti tudósítója jelenti:

elismerés illeti a közlekedés- és postaügyi minisztériumot az úthálózat fejlesztésében elért eredményekért - foglalt állást keddi ülésén az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága, amely gyarmati jános elnökletével az országos és a tanácsi közúthálózat fejlesztését elemezte. a tanácskozáson részt vett inokai jános, az országgyűlés alelnöke is.

dr. ábrahám kálmán közlekedés- és postaügyi államtitkár elmondta, hogy az esztendő s egyben a iv. ötéves terv végéig befejeződő építkezések az országos úthálózat hosszát kis híján 30 000 kilométerre növelték, és a korábbi 60 százalékról 74 százalékra emelkedett öt esztendő alatt a beton- és aszfalibeton burkolatú utak aránya. a főúthálózat hossza már megközelíti a 6200 kilométert. ebből azonban körülbelül 1300 kilométer - a burkolat szélessége, teherbírása vagy az út vonalvezetése miatt - nem felel meg a követelményeknek. a 23 620 kilométernyi alsóbbrendű úthálózat tetemes szakaszán is van még javítani való, viszont lassacskán megszűnnek már a vizes makadám-burkolatok, s jó 250 kilométerrel csökkent a kiépítetlen földútszakaszok hossza.

a tárca 26 milliárd forintot költött a iv. ötéves terv esztendeiben az országos közúthálózat fejlesztésére. egyebek között 134 bekötőutat építettek - ma már magyarországon minden olyan településnek jó utkapcsolata van szomszédaival, amelyek lélekszáma eléri a 200-at. ez világviszonylatban is ritkaság. folytatódott az autópálya-hálózat kialakítására vonatkozó kormányhatározat végrehajtása: körülbelül 3 milliárd forintból elkészült az m 1-es fél autópálya tatabánya és komárom között, az m 7-es fél autópálya polgárdi és zamárdi között, s autópályává bővítették az m 7-est törökbálint és balatonaliga között. az építők most az m 3-as autópálya budapest-gödöllő közötti szakaszán dolgoznak. a főúthálózat városi átkelési szakaszain - pécsen, székesfehérváron, veszprémben, szombathelyen és szegeden - jelentős korszerűsítési munkák folytak, közlekedési csomópontokat rendeztek, fényjelzéses kereszteződéseket alakítottak ki. a tervidőszakban elkészült az algyői tiszahíd, a medvei duna-híd és a kunszentmártoni körös-híd, s korszerűsítették a rakamazi ártéri tiszahidakat, a makói ártéri maros-hidakat, az árpási ártéri rába-hidakat.

/folyt.köv./

- 36 -

15.25/um

16¹⁰

bb 46. /ülést tartott ...1.folyt./-a

az v. ötéves terv fejlesztési elképzeléseit a forgalom növekedése diktálja: a prognózisok szerint 1980-ban 16 000 autóbusz, 900 000 személygépkocsi, 850 000 motorkerékpár s 150 000 tehergépkocsi fut majd utjainkon. a közúti áruszállításban a tervidőszak végére 12 milliárd árutonna-kilométeres teljesítményt várnak. természetesen a fejlesztési teendőket az anyagi lehetőségekkel összhangban kell rangsorolni, a fejlesztési, fenntartási összegeket a legjelentősebb feladatokra kell koncentrálni. a kpm elemzése szerint a legsürgetőbb az autópályahálózat továbbépítése, a jelentősebb városi átkelési szakaszok korszerűsítése, továbbá az utburkolat szélességének és teherbírásának növelése. fokozottan kell törődni a forgalom biztonságával, a technológiai követelményeknek megfelelő gépesítéssel. távolabbra is tekintve: ma az országos elsőrendű főúthálózat - budapest központtal - sugaras rendszerű. a jövőben azonban ez már nem tartható, a tranzitforgalmat - ugynevezett gyűrűs utkapcsolatokkal - el kell terelni a fővárosból. befejezés előtt áll az országos úthálózatfejlesztési keretterv - ezt egy későbbi időpontban várhatóan az országgyűlés elé terjesztik.

dr. ábrahám kálmán szólt a tanácsi utak fejlesztéséről is. elmondta, hogy a tanácsok az utak, hidak korszerűsítésére, fenntartására a iv. ötéves terv éveiben 12 milliárd forintot költöttek. a teljes tanácsi belterületi úthálózat hossza 35 530 kilométer, ennek azonban csak alig több mint 31 százaléka kiépített út. az v. ötéves terv időszakában úgy kell fejleszteni, korszerűsíteni a tanácsi utakat, hogy azok javítsák a tömegközlekedést, lehetőleg tehermentesítsék az országos hálózatot.

a tájékoztatót követően a bizottság tagjai jó félszáz közérdekű kérdésre kértek és kaptak választ dr. ábrahám kálmántól. szóvá tették, hogy a fővárosban rendkívül nagy gond a személygépkocsik parkolása. az államtitkár válaszában elmondta, hogy most dolgoznak az egész parkolási rendszer kialakításán, a díjak megállapításán, s megszületett az a terv is, amely a nagyobb metróállomásoknál, autóbusz- és villamosvégállomásoknál kialakítandó parkolókbagyűjténé az autókat. elhangzott: jó lenne, ha a tanácsok is részesülnének abból az összegből, amelyet a tulsúlyos járművek fizetnek utvonal-engedélyükért. a minisztérium ezt a pénzt - mondotta dr. ábrahám kálmán - az utak megerősítésére költi, nem zárkózik el viszont az elől, hogy meghatározott részét átengedje a tanácsoknak. ez az összeg nem túl magas, országosan sem éri el a 100 millió forintot.

/folyt.köv./
15.20/a

- 37 -

16¹⁵

bb.46./ ülést tartott.....2.folyt./-a

szóba került a vitában a városi tömegközlekedési forgalom lassubbodása. ma budapesten az autóbuszok óránkénti sebessége 18-19 kilométerre tehető, párizsban már csak 8-10 kilométerre. a jövő számunkra sem biztatóbb: a történelmi városmagban szanálni nemigen lehet, a gépjárművek száma pedig évről-évre emelkedik.

budapesti példát idéztek a képviselők a gépjárművek környezetszennyezésére: a madách téren mért adatok szerint a veszélyes, szennyező anyagok mennyisége a levegőben már most túl van a megengedhető határon. milyen intézkedéseket tervez a kpm? a válasz: a tehergépkocsipark rekonstrukciója már valamelyest javított a helyzeten, s a környezetvédelmi szempontok is sürgetik a tömegközlekedés rendszerén belül a villamos-, a trolibuszhálózat fejlesztését.

a bizottság tagjai szorgalmazták: az országos közutálózat fejlesztésekor vegyék jobban figyelembe a már elkészült városrendezési terveket; hangolják jobban össze a tanácsok, utgazdák, és a kpm tevékenységét. ugyanez vonatkozik a tanácsok kapcsolataira is, mert - mint mondták - jászberényt elhagyva az út minősége miatt tábla nélkül is tudja az autós, hogy pest megyébe érkezett, s a jó út - rossz út jelzi a megyehatárt bács és csongrád között is. javaslatként hangzott el, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet a rossz állapotú makadámútak korszerűsítésére, a forgalmas utakon alakítsanak ki biztonságos gyalogátkelőhelyeket, rendszeresen irtsák az utak mentén burjánzó, a gépkocsivezetők biztonságos látását akadályozó bozótokat.

a vitában felszólalt ruisz józsef, riss jenő, gócza józsef, dr.szilágyi gábor, juratovics aladár, dr.hegedüs lajos, marjanek józsef, cserna sándor, daradics ferenc, jeszenszki gábor, varga b. istván országgyűlési képviselő.

a bizottság tagjai a tanácskozást követően megtekintették az e 5-ös ut tatabánya - győr közti szakaszán folyó munkákat./mti/

-. -

15.35/a

- 38 -

16²⁵

bb.47. huszonöt éves a távközlési kutató intézet - jubileumi tudományos ülészek

t sb/mné/p ie

1975. november 18.

a távközlési kutató intézet alapításának 25. évfordulója alkalmából kedden megnyílt az intézet kétnapos jubileumi tudományos ülészeke.

a két és fél évtized alatt az intézet kutatói, tudományos munkatársai csaknem ezer találmánnyal segítették a híradástechnikai ipar fejlesztését. két évtizeddel ezelőtt hozták létre az ország első gerinchálózati mikrohullám rádióberendezését, ami lehetővé tette a magyar televízió műsorának nemzetközi cseréjét. a szovjet kutatókkal együttműködve fejlesztették ki a druzsba gerinchálózati mikrohullám berendezést, amelyből immár egy évtizede a magyar ipar a szovjetunió állandó szállítója.

a jubileumi ülészekon dr. heiczman jános kohó-és gépipari miniszterhelyettes köszöntötte az intézet dolgozóit és kitüntetéseket adott át. eredményes munkásságának elismeréseként gaál lászló, az intézet gazdasági igazatója a munka érdemrend aranyfokozatát kapta. ezen kívül az intézet egy-egy dolgozója a munka érdemrend ezüst és bronzfokozatát kapta, s tizen vették át a kiváló dolgozó jelvényt.

a jubileumi ülészek két napján csaknem 100 hazai és külföldi kutató tart előadást a legújabb távközlési tudományos eredményekről./mti/

-. -

kk.49. csehszlovák színházi delegáció

gg/p zs hgy

1975. november 18.

érkezett kedden budapestre: lubos pozivil, a prágai városi színház igazgatója és zdenek buchvaldek, a mošti színház igazgatója. a vendégek a magyar színházi életet tanulmányozzák./mti/

-. -

15.55/p

-39-

16²⁵

bb.48. megkezdődött az v. vezetéstudományi konferencia - karakas
lászló munkaügyi miniszter bevezető előadása

t ol/tm/p ie hgy

1975, november 18.

csaknem 700 hazai és az európai szocialista országokból érkezett mintegy 30 szakember részvételével kedden az építők székében megkezdte munkáját a v. vezetéstudományi konferencia. a tanácskozást - amelyen részt vett borbély sándor, az mszmp kb osztályvezetője is - dr. harsányi istván a budapesti műszaki egyetem tanszékvezető egyetemi tanára a szervezési és vezetési tudományos társaság társelnöke nyitotta meg - a háromnapos konferenciát karakas lászló munkaügyi miniszternek az v. ötéves tervvel kapcsolatos vezetési feladatokról szóló előadása vezette be. mindenképp a hazai vezetéstudomány fejlődési irányainak, a kis-, közép- és nagyvállalatok irányítási módszereinek, valamint a vezetőutánpótlás egyes kérdéseinek megvitatására vállalkozó konferencia időszzerűségét hangsúlyozta. a népgazdaság helyzetének, a gazdaságpolitika fő fejlődési tendenciáinak áttekintése után rámutatott: a gyakorlat emberei jó úton járnak, amikor a vezetéstudománytól és annak művelőitől is hathatós segítséget várnak. erre annál is inkább szükségük van, mivel a jövőben fokozatosan, tervszerűen megszűnik a korábban sok tekintetben élvezett védetség, a vállalatoknál szigorubb feltételek között kell dolgozniuk, ami egyben egyértelmű követelményeket támaszt a gazdálkodás irányítóival szemben. hangsúlyozta, a párt- és az állami vezetés a konferenciától azt várja, hogy vitassa meg és válassza ki a legjobbnak tűnő vállalati vezetési módszereket, ajánlja azokat tapasztalatcserére, és hozza felszínre a legégetőbb vezetéstudományi problémákat, s ajánlja ezekhez megoldásokat is, hívja fel a tudományos intézmények figyelmét az újabb kutatásokat igénylő témákra, s a konferencia adta lehetőségek hasznosításával gazdagítsák a nemzetközi tapasztalatcserét is.

a miniszter előadásában a vezetői feladatok között erőteljesen hangsúlyozta a munka-és üzemszervezés hatékonyságának fokozását, a munkafegyelem megszilárdítását, a megfontolt beruházási döntéseket. szólt a tervezés és a szabályozás kapcsolatának további erősítéséről, a népgazdaság tervezési rendszerének fejlesztéséről, a szabályozó rendszer módosításáról, és az irányítási eszközök gondos megválasztásának szükségességéről is.

/folyt köv ./
16.10/p

-40-

1630

bb.48. megkezdődött...folyt/p

a vezetéstudomány helyzetét taglalva kiemelte, hogy a vezetélmélet hazai kibontakozása nemcsak a példálul szolgáló modellek alkotását tette lehetővé, hanem egyben azt is, hogy ezek a vezetési gyakorlat segédeszközeivé, részévé válhassanak. most, amikor a termelő vállalatok irányítási problémái kerültek a vezetélmélet érdeklődésének középpontjába, még időszerűbb az európai szocialista országok gyakorlatban is bevezethető tapasztalatainak eljárásainak és módszereknek meghonosítása. szólt a tudományág hazai és a kgst országokkal közös kutatási eredményeiről, sürgette, hogy ezek mielőbb eleven gyakorlattá váljanak, minél gyorsabban jussanak el azokhoz, akik ezeket mindennapi munkájukban hasznosítani tudják.

a vezetőképzés és az utánpótlás nevelése kapcsán leszögezte; el kell érni, hogy a vezetők általában négy-öt évenként továbbképzésben részesüljenek, s növelni kell a képzés időtartamát is. a vezető utánpótlás koncepciója már elkészült, a konferenciával szinte egyidőben induló új rendszerű képzési formától az v. ötéves tervben tovább növekvő feladatok ellátására alkalmas, a nagyobb követelményeknek megfelelni tudó vezetőképzését várják. a vezetőképzés immár egy évtizedes tapasztalatainak továbbadásáról is szólt, emlékeztetett a munkaügyi minisztérium országos vezetőképző központjának arra a kötelességére, hogy tapasztalatait, tematikáit, dokumentációit, kutatási eredményeiket átadja az ágazati továbbképző intézeteknek, amelyek előtt az elkövetkező évben az önálló munkára való felkészülés feladata vár.

dr. varga sándor, a marx károly közgazdaság tudományi egyetem tanszékvezető tanára, a társaság társelnöke a vezetéstudomány fejlődési irányairól tartott előadást. az elhangzottakhoz a tudományág számos neves hazai képviselője fűzött korreferátumot, egybe k mellett olyan fontos témákban, mint a közgazdasági szabályozóknak a vezetői magatartásra gyakorolt szerep; a vezetők feladatai az üzemi demokrácia továbbfejlesztésében és a vezetéstudományi kutatások jelenlegi állása.

a tanácskozás részvevői a továbbiakban a szekcióüléseken elhangzó 30 előadás és széleskörű vita alapján elemzik a napirenden szereplő kérdéseket, amelyek homlokterében a vállalatok és szövetkezetek korszerű vezetése és a vezetőutánpótlás nevelése áll. a tapasztalatok összegezése a konferenciát záró csütörtöki plenáris ülés feladata lesz./mti/

.-.

16.20/p

-41-

1630

bb.50. budapestre érkezett alfred schmid,

tm/zs/a/hgy

1975. november 18.

a vöröskereszt társaságok ligája regionális irodájának vezetője, aki megbeszélést folytat a magyar vöröskereszt vezetőivel a fejlődő országok vöröskereszt-szervezetei támogatásának lehetőségeiről./mti/

-.-

bb.51. a hajdusági nemzetközi művésztelep kiállítása nyiregyházán

vid/kz/a/hgy

1975. november 18.

kedden, a nyiregyházi városi művelődési központban megnyílt a hajdusági nemzetközi művésztelep alkotóinak munkáiból rendezett kiállítás. a tárlaton a hajduböszörményben működő nemzetközi művésztelep 21 alkotójának, közte tíz külföldi művész 34 festményét láthatja november 30-ig a művészetkedvelő közönség. a kiállítás nyiregyházi megrendezése viszonzása a sóstói nemzetközi művésztelep hajdu megyei bemutatójának./mti/

-.-

bb.52. teljesítették a negyedik ötéves tervüket a lábatlani cementgyár dolgozói

vid/kz/a/hgy

1975. november 18.

a lábatlani cementgyár dolgozói teljesítették negyedik ötéves tervüket. a tervidőszak kezdete óta 2 822 000 tonna cementet gyártottak. az üzem kollektívája évről-évre növelte a termelést, hogy csökkentse a hiányt a fontos építőanyagból. a siker értékét növeli, hogy az elmúlt időszakban mindössze egy nagy teljesítményű őrloberendezést helyeztek üzembe. elsősorban a meglevő gépek jobb kihasználására törekedtek, több intézkedéssel növelték a klinkerégető és az őrloberendezések üzemórát, javították a nyersanyagellátást.

a lábatlani gyár dolgozói az év hátralévő időszakában 50 000 tonna cementet gyártanak negyedik ötéves tervükön felül. teljesíti a gyár éves tervét is. az időarányosan esedékeshez képest máris huszezer tonna a többlete, s így előreláthatóan november végére az ez évre előírt cement utolsó tonnája is elkészül./mti/

15.55/a

-.-
- 42 -

16⁵⁵

bb.54. bezárta kapuit a limexpo - jelentős üzletkötések a szakkiállításon

k/ol/tm/a/ie/a/hgy

1975. november 18.

kedden bezárta kapuit a budapesti nemzetközi vásárcsopont 1975. évi utolsó rendezvénye, a limexpo nemzetközi textilruházati tisztító-bőr-és cipőipari gépkiállítás. az immár másodizben megrendezett kiállításnak, amelyen hazánkkal együtt 12 ország kiállítóvett részt, mintegy 15 000 látogatója volt. első-sorban a szakemberek körében váltottak ki nagy érdeklődést a nagyobbreszt működés közben bemutatott különféle termelő berendezések, gyártó- és kikészítő automaták, tisztítógépek. a bemutató sikerét tükrözik a kiállításon kötött üzletek is: a metefém műszerkészítő ipari szövetkezet a kereskedelmi minőségellenőrző intézettel, a kaposvári textilgyárral és a szegedi szakközépiskolával írt alá félmillió forint értékű szerződést anyagvizsgáló műszerek szállításáról. a modern olasz cég a technoimpex-szel kötött üzletet vegytisztító mosodai gépek szállítására, ötmillió líra értékben. a veit ag nyugatnémet cég a fehérgyarmati ruházati ktsz-szel, és a rábatex-szel 10 000-10 000 márka, a sikk ktsz-szel 15 000 márka, a budapesti fehérnemű ksz-szel tízezer márka értékű szerződést kötött vasaló berendezések, vasalók, és gőzfejlesztők szállítására. a polymark export ltd. 60 000 font értékben szállít mosodai gépeket a patyolat vállalatnak./mti/

-.-

felhasználható: 17.00 óraker!

bb.55. budapestre érkezett a lengyel tervbizottság küldöttsége

sl/tm/ie/a/hgy

1975. november 18.

huszár istvánnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az országos tervhivatal elnökének meghívására kedden budapestre érkezett a lengyel népköztársaság tervbizottságának küldöttsége az 1976-80. évi magyar-lengyel tervegyeztetés lezárására. a delegációt tadeusz wraszczyk, a lengyel népköztársaság miniszterelnökhelyettese, a tervbizottság elnöke vezeti.

a küldöttség fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent huszár istván, tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, drecin józsef, az országos tervhivatal elnökhelyettese. jelen volt dr.stefan jedrychowski, lengyelország budapesti nagykövete is./mti/

16.10/a

-.-
- 43 -

16⁴⁰

bb.53. timár mátyás ausztriába utazott

sl/s/ie/a/hgy

1975. november 18.

az osztrák nemzeti bank elnökének, dr.hans klossnak, a meghívására timár mátyás, a magyar nemzeti bank elnöke hivatalos látogatásra kedden ausztriába utazott./mti/

-. -

bb.56. megkezdte olaszországi vendégszereplését a rádió gyermekkórusa

i/nm/tm/zs/a/hgy

1975. november 18.

megkezdte olaszországi vendégszereplését a magyar rádió gyermekkórusa: turnéja első állomásán, modenában adott nagysikerű koncertet. ugyancsak modenában az együttes két vezetője: botka valéria és csányi lászló, a helyi iskolák számára gyakorlati bemutatáson ismertette a kodály-féle énektanítási módszert.

a gyermekkórus a következő napokban rómban lép fel /mti/

-. -

bb.57. magyar béketanácsi küldöttség utazott a nemzeti békemozgalmak konferenciájára

gg/zs/a/-cz

1975. november 18.

kedden a szovjetunióba utazott az országos béketanács küldöttsége: dr.réczei lászló alelnök, sebestyén nándorné főtitkár, dr.sütő gyula titkár és gál gyula, az mszmp kb munkatársa.

a küldöttséget, amely részt vesz a nemzeti békemozgalmak képviselőinek leningrádi konferenciáján, a ferihegyi repülőtéren pethő tiber, az országos béketanács elnökhelytése bucsuztatta. jelen volt a szovjetunió budapesti nagykövetségének képviselője is./mti/

-. -

16.20/a

- 44 -

16²⁰

bb.58. csikós nagy béla moszkvába utazott

sl/gg/a/-cz

1975. november 18.

dr.csikós-nagy béla államtitkárnak, az országos anyag- és árhivatal elnökének vezetésével kedden magyar delegáció utazott moszkvába, a kgst anyagi-műszaki ellátási együttműködési bizottságának iii.ülésére. a tárgyalások napirendjén a tagországokat érintő anyagi-műszaki ellátási kérdések szerepelnek./mti/

-. -

bb.59. óvoda-bölcsőde avatás csepelen

t/-do n/zs/a/-cz

1975. november 18.

kedden ünnepi külsőségek között adták át rendeltetésének csepel két új gyermekintézményét a táncsics utca 25-27. szám alatt. a bölcsőde 60, az óvoda 150 apróságnak ad helyet. a mintegy 22 millió forintos költséggel tető alá hozott létesítmények három xxi. kerületi üzem - a csepeli papírgyár, az áfor, és a merkur csepeli részlege -, valamint a helyi tanács összegfoglalásával készültek el. az építkezést a lakosság sok millió forint értékű társadalmi munkával segítette. a bölcsődében és az óvodában a gyári dolgozók gyermekei kívül helyet kapnak természetesen a környékbeli kicsinyek is./mti/

-. -

bb.60. fának ütközött egy távolsági busz - négy súlyos, nyolc könnyű sérülés

s/zs/a/-cz

1975. november 18

a xxi. kerületben, a ii.rákóczi ferenc uton a kenyérgyár előtt fának ütközött egy volán-távolsági autóbusz. a baleset következtében a busz utasai közül kántor sándor 50 éves koczikisérő, lenárt Antal 47 éves kubikus, kocsis imréné 55 éves nyugdíjas és kálvin jánosné 40 éves segédmunkás, szigetszentmiklósi lakosok súlyos, nem életveszélyes, további nyolc személy könnyű sérülést szenvedett. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség vizsgálatot indított. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint a balesetet az okozta, hogy az autóbusz vezetője vincze béla 26 éves gépkocsivezető, dunavarsányi lakos vezetés közben elaludt./mti/

-. -

16.40/a

- 45 -

16⁴⁰

bb.61. moholy-nagy László emlékkiállítás

t/me/gg/zs/a/-cz

1975. november 18.

a nemzeti galériában kedden ünnepélyesen megnyitották moholy-nagy László emlékkiállítását, amelyet a világhírű magyar művész születésének 80. évfordulója alkalmából rendeztek. a hazai és külföldi muzeumok, magánszemélyek gyűjteményéből bemutatott mintegy 140 alkotás Magyarországon először nyújt átfogó képet az elkötelezett művész életpályájáról, művészi törekvéseiről. a korai művek közt láthatók a fronton készült színes és fekete krétarajzok, valamint konstruktív képek, amelyek a kortárs magyar festők - uitz, bortnyik, kassák - hatására születtek.

a festmények, fotográfiák, fotogramok, fotoplasztikák, reklámgrafikák, tipográfiák - a bauhaus-könyvekhez/ a művész berlini, weimari, londoni tevékenységének eredményei, s korszerű technikájáról, sajátos koncepciójáról vallanak. nyolc paravánon moholy-nagy László színpadképei és bauhaus-növendékek munkái sorakoznak. az eredeti művek és reprodukciók mellett helyet kaptak formatervezett tárgyak is.

a megnyitó ünnepségen, amelyen résztvett kulturális művészeti életünk számos képviselője, Major Máté akadémikus mondott beszédet.

a kiállítás idején a látogatók megtekinthetik moholy-nagy László: fekete-fehér-szürke fényjáték című filmjét is./mti/

-. -

bb.62. grafikai kiállítás kecskeméten

vid/kzöa/-cz

1975. november 18.

tavaszy Noémi grafikusművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt kedden kecskeméten. a bemutatott grafikák szlovákiai uti élmények emlékei./mti/

-. -

16.45/a

- 46 -

1705

bb.63. husz vagon szilvásgombóc

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

a székesfehérvári hűtőházban kedden megkezdődött a téli idény legnagyobb feldolgozási munkája, a szilvásgombóc gyorsfagyasztása. a közkedvelt félkészítelt a balatonalmádi auróra szálló és néhány siófoki étterem alkalmazottai készítik, s a székesfehérvári mirelitüzemben fagyasztják. az ideoi télen husz vagonnyi szilvásgombócot tartósítanak és csomagolnak a székesfehérvári hűtőházban. a nagy mennyiségű gombóccal nemcsak fejeér megye üzleteit, hanem a fővárosi és a balatonparti boltokat is ellátják./mti/

-. -

bb.64. megkezdődött a iii. szolnoki képzőművészeti filmszemle

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

szolnokon, a tiszaparti galériában kedden megnyitották a iii. országos képzőművészeti filmszemlét. sipos károly, a megyei tanács elnökhelyettese megnyitó beszédében méltatta a seregszemle közművelődési szerepét és jelentőségét, s hangsúlyozta, hogy szolnok a jövőben is otthont ad a képzőművészeti filmalkotások bemutatójának.

a háromnapos szemlén a város két filmszínházában 34 mozi és 18 televíziós filmet mutatnak be, amelynek témája a képzőművészet. a film-és képzőművészet képviselőiből alakult két zsűri kategóriánként három díjat ad ki.

a szolnoki seregszemlét a két művészi ágazat szakmai tapasztalatcseréjére is felhasználják. a szemle vendégei kedden a szolnoki művésztelep alkotóival találkoztak. szerdán a rajztanárok és rajzfilmesek folytatnak eszmecsereket, majd az amatőr és a hivatásos filmesek találkozájára kerül sor. csütörtökön megrendezik a filmszemle központi vitáját, amelynek témája: „a látáskultúra fejlesztésének lehetőségei a film-és a képzőművészet eszközeivel... a filmszemle záróünnepségére és a díjkiosztásra csütörtökön délután kerül sor./mti/

-. -

17.00/a

- 47 -

1410

bb.65. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 óráig

p -cz

1975. november 18.

32. őszi jelentés a földekről
33. divat intézet sajtótájékoztatója
34. volán megrendelő-iroda
35. óvodát avattak pakson
36. „két hét művészet,, - kulturális program
37. környezetvédelmi tanácskozás
38. aranylakodalom
39. városkörnyéki fásítás szolnok megyében
40. észt tudósok szolnok megyében
41. több háztartási edény
42. pfsz-küldöttség látogatása
43. orvos-egészségügyi dolgozók kongresszusa
44. szerzői est
45. kulturális program nyugat-dunántulon
46. ülést tartott az orszgy. építési és közlekedési bizottsága
47. 25 éves a távközlési kutató intézet
48. vezetéstudományi konferencia kezdődött
49. csehszlovák színházi delegáció
50. budapestre érkezett alfred schmid
51. kiállítás nyiregyházán
52. lábatlani cementgyár
53. tímár mátyás ausztriába utazott
54. üzletkötések
55. budapestre érkezett a lengyel tervbizottság küldöttsége
56. rádió gyermekkórusa olaszországban
57. magyar béketanácsi küldöttség utazott a szovjetunióba
58. csikós nagy béla moszkvába utazott
59. óvoda-bölcsőde avatás csepeln
60. fának ütközött egy távolsági busz
61. moholy-nagy lászló emlékkiállítása
62. grafikai kiállítás
63. husz vagon szilvásgombóc
64. képzőművészeti filmszemle
65. hírjegyzék.

/mti/
17.55/p

18⁰⁰
P

-.-
-48-

bb.66. a sziriai kommunista párt küldöttségének látogatása komárom megyében

vid/p fm -cz

1975. november 18.

a sziriai kommunista párt központi bizottságának -khaled bagdas főtitkár vezetésével - hazánkban tartozkodó küldöttsége kedden komárom megyébe látogatott. a vendégeket tatabányán, az mszmp komárom megyei bizottságának székházában a megye párt-és állami vezetői fogadják, majd mokri pál, a megyei pártbizottság első titkára tájékoztatót adott a megye politikai, társadalmi és gazdasági helyzetéről. a delegáció tagjai vendéglátóik társaságában megtekintették tatabányát, majd a bábolnai mezőgazdasági kombinátot keresték fel.

dr. burgert róbert vezérigazgató és záhonyi lászló, a kombinát pártbizottságának titkára fogadta a vendégeket, majd dr. burgert róbert beszámolt a kombinát munkájáról, a világ első cégei közé került nagy tetra baromfitenyészetükről, az ugyan-csak tetra márka néven egyre ismertebbé váló sertéstenyészetükről, és a szintén iparszerű, most kialakulóban lévő juhtenyészetükről. tájékoztatást adott iparszerű kukoricatermelési rendszerük eredményeiről is. nemzetközi kapcsolataikról szólva, többek között elmondotta, hogy baromfitenyészetüknek már néhány éve partnere szíria is. jól halad a közel-keleti országban - a sziriai mezőgazdasági minisztérium megrendelésére - épülő, évi ötven millió tojást adó komplett bábolnai tojóüzem bábolnáról szállított istállóinak összeszerelése. a 12 istálló felépítését bábolnai szakemberek irányítják.

a sziriai vendégek a tájékoztató után megtekintették a tiszteletükre rendezett lovasbemutatót, a lovasmuzeumot, majd felkeresték a kombinát több baromfi üzemét. /mti/

-.-0

bb.43. megkezdődött az orvos-egészségügyiv....1.folyt./-a

a referátumot követően a számvizsgáló bizottság jelentését hallgatta meg a kongresszus, majd megkezdődött a vita felszólalt a vitában sarkos istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfrent országos tanácsának főtitkára. tolmácsolta a központi bizottság üdvözlését, majd arról szólt, hogy az v.ötéves tervben - erőinkhez mérten - jelentős mértékben kívánjuk javítani az orvosi ellátás színvonalát.

/folyt.köv./
18.10/a

- 49 -

18³⁰
P

bb.43./ megkezdődött.....2.folyt./-a

ezzel kapcsolatban rámutatott, hogy a szakszervezet is sokat tehet azért: tagságának szellemi, erkölcsi és fizikai ereje olyan anyagi potenciállá váljék, amely egész népünk érdekeit szolgálja, a továbbiakban hangsúlyozta, hogy az egészségügyi ellátás minőségének megítélésénél a dolgozók igényeiből kell kiindulni. a pozitív vagy negatív előjelű értékitételnek csak az lehet az alapja, hogy a gyógyító-megelőző munka miképp felel meg a jogos igényeknek.

sarlós istván kitért az orvos-etikai követelményekre. hangoztatta, hogy ezt a kérdést nem lehet a szocialista társadalom általános etikájától elkülönítve szemlélni. a szocialista etika mindenkitől minden időben tisztességes magatartást követel. azt jelenti ez, hogy aki a szocialista etika szellemében dolgozik, az megbecsüli munkatársait, tevékenysége során kutatja és hasznosítja tudományának, munkaterületének új eredményeit, s minden tekintetben méltó a hozzáfordulók bizalmára.

arra kell törekednünk, hogy önmagával szemben mindenki igényes legyen, érezzen felelősséget munkájáért, ne legyen érzéketlen a környezetében élő-dolgozó emberek élete, magatartása iránt. aki betegekkel foglalkozik, annak fokozottan segítőkésznek, humánusnak kell lennie.

a vitában, amelyben felszólalt dr.zsögön éva egészségügyi államtitkár, és duschek lajosné, a szot titkára is - nagy hangsúlyt kapott a fekvő-és járóbetegellátás színvonalának emelése. egybehangzó vélemény volt, hogy a fejlesztés ellenére sem csökkent a zsúfoltság, sőt egyes területeken és szakokon sz/szülészeti-és gyermekosztályokon/ tovább növekedett. a gyógyító munkát sok helyütt nehezíti, hogy a kórtermekben, sőt a folyosókon is pótágyakat kell beállítani. gondot okoz, az intézmények gép-és műszerellátottságának korszerűtlensége és a munka-üzemszervezés elmaradottsága is.

több felszólaló szövegében: a szükséges munkaerő biztosítása az egészségügyi ellátás alapkérdése. jelenleg kevés az ápolónő, a gyermekgondozónő, s jónéhány intézményben az asszisztensek, a takarítónők, a segédmunkások és a szakmunkások hiánya is mind nagyobb problémát okoz.

/folyt.köv./

18.25/a

18³⁵

- 50 -

bb.43. megkezdődött3.folyt/p

szó volt a vitában arról, hogy falusi egészségügyi dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítására az állami és a tanácsai szervek nagy erőfeszítéseket tettek. megoldásra váró feladat viszont a falusi körzeti orvosok és a körzeti ápolónők továbbképzése. többen arra hívták fel a figyelmet, hogy az országos szakmai irányító szerveknek jobban fel kellene karolniuk a munka szervezettebbé tételét célzó jó kezdeményezéseket, s biztosítani kellene széleskörű elterjesztését is./mti/

-. -

bb.67. a magyar rádió és a novosztyi szovjet sajtóügynökség

gg/p -cz

1975. november 18.

együttműködési megállapodást kötött. az egy évre szóló munkatervet a magyar rádió részéről kulcsár ferenc főszerkesztő, az apn képviselőjében jurij zsdanov főszerkesztő írta alá./mti/

-. -

bb. 68. időjárásjelentés

gg/p -cz

1975. november 18.

a meteorológiai intézet jelenti november 18-án, kedden 19 órakor:

szeles idő esővel

várható időjárás szerda estig: időnként felszakadozó felhőzet esővel, záporral, néhány helyen esetleg zivatarral. többfelé élénk, néhány helyen átmenetileg megerősödő délkeleti, déli szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet -7-12 fok között.ömti/

-. -

18.35/p

-51-

18⁴⁰

bb.69. Lengyel színház vendéggjátéka veszprémben

vid/kz/a/-cz

1975. november 19 18.

a petőfi színház meghívására kedden lengyel színházi társulat érkezett veszprémbe. a jelenia gora vajdasági norwid színház társulata a héten négy előadást tart veszprém megyében. kedden nagy sikerrel mutatták be a megyeszékhelyen adam hanuszkiewicz rendezésében, juliusz slowacki: beniowski című romantikus történelmi játékát.

a lengyel társulat veszprémi fellépése alkalmával a dimitrov művelődési házban barbara wiechno, a budapesti lengyel kultúra igazgatóhelyettese, fotó kiállítást nyitott meg./mti/

-. -

bb.70. békéscsabán vendégszerepelt a szegedi nemzeti színház társulata

vid/fm/a/-cz

1975. november 18.

kedden a békéscsabai jókai színházban mozart:,,figaro házassága,, című három felvonásos operáját adta elő a szegedi nemzeti színház társulata. almaviva gróf szerepét gyimesi kálmán, figaro szerepét vághelyi gábor énekelte. a szegedi szimfonikusok zenekarát dékány endre vezényelte./mti/

-. -

bb.71. a belpolitikai szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától zárásig

p -cz

1975. november 18.

- 66. a sziriai kommunista párt küldöttségének látogatása
- 67. a magyar rádió és a novosztyi szovjet sajtóügynökség
- 68. időjárásjelentés
- 69. lengyel színház vendéggjátéka veszprémben
- 70. békéscsabán vendégszerepelt a szegedi nemzeti színház társulata
- 71. hirjegyzék

/mti/

-. -

21.10/p

-52-

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő : burján sándor
szerkesztette : halasi györgy
ügyeletes szerkesztő : koncz antal

K. 1110

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. a 25.színház bemutatója az ndk színházi napok alkalmából

i/nm/tm/zs/a/-cz

1975. november 19.

az ndk színházi napok alkalmából csütörtökön este mutatja be a 25.színház társulata bartsch-krtschyl:,, a has,, című zenés játékát, dobai péter fordításában, és iglói istván rendezésében.a vigjátékot a baráti szocialista ország legnagyobb színpadi sikerei között tartják számon. ebben nem kis része van annak, hogy a volksbühneben rendezett előadást olyan kiváló mester állította színpadra, mint fritz marquardt. a darabot egyidejűleg hat színház játssza.

bartsch a német színpad brechti hagyományait folytatja, s ezeket ötvözi a népi komédia elemeivel. a főbb szerepeket jobba gabi, tolnay miklós, valamint a pozsonybóli budapestre szerződött galán géza alakítja./mti/

-. -

bb.2. az iparművészeti muzeumban

i/me/gg/zs/a/-cz

1975. november 19.

folytatódik a zeneszerzői portré-hangversenysorozat. november 20-án este patachich iván zeneszerző legújabb művei szerepelnek műsoron. a koncert előtt batári ferenc muzeológus tart tárlatvezetést az anatóliai szőnyegek című kiállításon./mti/

-. -

- 1 -